

Jaarrekening 2012

Sanquin Bloedvoorziening

Plesmanlaan 125
1066 CX Amsterdam
Postbus 9892
1006 AN Amsterdam
Telefoon 020 - 512 30 00
Fax 020 - 512 33 03

www.sanquin.nl

Bloed is leven

Inhoud

Jaarverslag	5
<i>Voorwoord</i>	5
<i>Verslag Raad van Bestuur</i>	6
<i>Verslag Raad van Toezicht</i>	9
<i>1. Doelstelling en kernactiviteiten</i>	11
<i>2. Juridische structuur en corporate governance</i>	11
<i>3. Personeel en organisatie</i>	13
<i>4. Ontwikkeling gedurende het boekjaar</i>	13
<i>5. Financiële resultaten en financiële positie</i>	21
<i>6. Risico's en risicobeheersing</i>	26
<i>7. Vooruitzichten voor 2013</i>	28
Jaarrekening 2012	31
<i>Geconsolideerde Jaarrekening 2012</i>	32
<i>Geconsolideerde balans per 31 december 2012</i>	32
<i>Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2012</i>	33
<i>Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2012</i>	34
<i>Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening</i>	36
<i>Toelichting op de balans</i>	44
<i>Toelichting winst- en verliesrekening</i>	52
Enkelvoudige jaarrekening 2012	57
<i>Balans per 31 december 2012</i>	58
<i>Winst-en-verliesrekening over 2012</i>	60
<i>Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening</i>	61
Overige gegevens	67
<i>Voorstel resultaatbestemming</i>	67
<i>Gebeurtenissen na balansdatum</i>	67
<i>Controleverklaring van de onafhankelijke accountant</i>	68

Donorbestand	2012	2011	Resultaten (in miljoenen euro's)	2012	2011
Aantal geregistreerde donors	387.825	398.379	Netto-omzet	385,1	381,2
Aantal ingeschreven donors *	379.846	389.350	Bedrijfsresultaat (EBIT)	25,5	21,0
Donatiefrequentie volbloeddonors per jaar	1,52	1,63	Nettowinst	23,3	20,1
Donatiefrequentie Plasmaferesedonors per jaar	5,86	5,88	Vrije kasstroom	-2,0	-11,6
Aantal donors per 1000 inwoners	22,6	23,3			
Aantal donaties	2012	2011	Balansgegevens (in miljoenen euro's)	2012	2011
Totaal aantal donaties	819.301	885.836	Groepsvermogen	325,5	301,6
Aantal volbloeddonaties	498.117	538.282	Netto schuld	-42,1	-46,1
Aantal afereses	321.184	347.554	Balanstotaal	466,0	419,4
			Werkzaam vermogen	378,4	350,3
			Investerings materiële vaste activa	41,1	45,5
Gebruik	2012	2011	Verhoudingsgetallen (in %)	2012	2011
Gebruik rode bloedcelconcentraten	506.671	544.324	Rendement op werkzaam vermogen	6,7	6,0
Aantal bloedplaatjes (uit volbloed in donoreenheden)	285.643	290.623	Current ratio	3,3	3,8
Aantal eenheden vers bevroren plasma	78.352	89.631	Bedrijfsresultaat/omzet	6,6	5,5
Kilo's plasma totaal (incl. aferese geleverd) aan divisie Plasmaproducten	317.501	347.044	Nettowinst/omzet	6,1	5,3
Verhouding donors en leveringen rode cellen	2012	2011	Gemiddeld aantal medewerkers (FTE's)	2012	2011
Volbloeddonors	328.576	329.283	Gemiddeld aantal medewerkers (FTE's)	2.498	2.545
Geleverde erythrocyten	506.671	544.324			

*) Exclusief donors die wel zijn geregistreerd, maar nog niet hebben gedoneerd.

Jaarverslag

Voorwoord

Groei en krimp. Twee schijnbaar tegenstrijdige ontwikkelingen speelden in 2012 een grote rol in onze organisatie. Enerzijds de reorganisatie van de divisie Bloedbank, waardoor we afscheid moesten nemen van een aantal collega's. Anderzijds groeide de divisie Plasmaproducten sterk. Toch zijn de ontwikkelingen op een logische manier te verbinden. Ze komen beiden voort uit ons streven naar een zo goed mogelijke bloedvoorziening.

Sanquin Bloedvoorziening is een organisatie die in de Nederlandse samenleving is geworteld. Dat zie je aan de honderdduizenden onbaatzuchtige donors die ook in 2012 weer vrijwillig bloed gaven. Maar ook onze deelname aan de inzamelingsactie Serious Request van radiozender 3FM is een mooie illustratie van onze maatschappelijke verankering. Medewerkers van Sanquin brachten € 60.000 bij elkaar voor deze actie, waarvan de opbrengst is bestemd voor het Rode Kruis.

Doelmatigheid

Van de zorgsector en daarmee van de bloedbank wordt verwacht dat er naast kwaliteit en service ook een sterke oriëntatie is op doelmatigheid. Sanquin gaat per 2015 op jaarbasis minimaal 6% (€11,6 miljoen) besparen. We doen dit via een aanpassing van de organisatie: meer centralisatie van indirecte functies, verder afstemmen van directe functies op de afnemende vraag naar bloed en bloedproducten, screenen en eventueel aanpassen (na overleg met de ziekenhuizen) van het productassortiment en evaluatie (in overleg met externe specialisten) van het diagnostische screeningpalet. Maximale veiligheid van patiënten blijft hierbij het uitgangspunt naast de bovengenoemde aspecten.

Wereldwijd ondernemen

Om efficiënt en competitief te kunnen zijn op gebied van plasmageeneesmiddelen is het nodig om op internationale schaal te opereren met de daarbij behorende volumes. Significante schaalvergroting wordt mogelijk gemaakt door het contract dat we in 2012 sloten met het Amerikaanse farmaceutische bedrijf Baxter. We gaan plasma van Baxter bewerken voor Amerikaanse en andere markten.

Innovatie

Research en innovatie zijn van vitaal belang om klinische oplossingen te vinden voor onbeantwoorde medische vragen. Onze onderzoekers leverden, vaak in nauwe samenwerking met Nederlandse en buitenlandse wetenschapscentra, met 12 proefschriften en 175 wetenschappelijke artikelen een forse bijdrage.

Veranderende buitenwereld

Ons antwoord op de veranderende buitenwereld anno 2012 is innovatie en wereldwijd ondernemen, met niet-aflatende intensieve aandacht voor onze maatschappelijke taak. Onze aandacht voor donors, patiënten en andere stakeholders, en de mate waarin zij tevreden zijn over onze kwaliteit, service, prijs en dus toegevoegde waarde, bepaalt onze toekomst.

Aart van Os,
Voorzitter Raad van Bestuur

Verslag Raad van Bestuur

Samenstelling

De Raad van Bestuur bestond in 2012 uit:

- dr. Ir. T.J.F. Buunen (voorzitter tot 1 september 2012)
- A. van Os (voorzitter vanaf 1 september 2012)
- drs. H.J.C. de Wit (vice-voorzitter)
- prof. dr. R. A.W. van Lier (lid)
- Mr. H.M.H. de Bruijn-van Beek (secretaris)

Na 28 jaar werkzaam te zijn geweest voor Sanquin Bloedvoorziening en haar rechtsvoorgangers is de heer T.J.F. Buunen afgetreden als lid van de Raad van Bestuur. Met ingang van 1 september 2012 is door de Raad van Toezicht de heer A. van Os benoemd tot voorzitter van de Raad van Bestuur.

Missie

De Wet inzake bloedvoorziening beoogt de kwaliteit, veiligheid en beschikbaarheid van bloed en bloedproducten in Nederland zeker te stellen. Deze doelstelling onderschrijft Sanquin:

De Stichting verzorgt op non-profitbasis de bloedvoorziening en bevordert transfusiegeneskunde zodanig dat wordt voldaan aan de hoogste eisen van kwaliteit, veiligheid en doelmatigheid. Zij levert producten en diensten, verricht wetenschappelijk onderzoek en verzorgt onderwijs, opleidingen, bij- en nascholing.

Dankzij de inzet en toewijding van honderdduizenden Nederlandse bloeddonors kunnen we onze missie uitvoeren.

Behalve de volgens de wettelijke voorschriften opgestelde jaarrekening van Sanquin zijn in dit jaarverslag ook de financiële resultaten van de CAF-cvba te Brussel en Sanquin Oy te Helsinki geconsolideerd. De CAF is de Belgische plasmafractioneerinrichting waarvan Sanquin sinds 2008 50,01% bezit. De overige 49,99% is in handen van het Belgische Rode

Kruis en het Franse LFB. Sanquin Oy is een kleine Finse dochteronderneming die de contacten met de Finse afnemers onderhoudt.

Vergaderingen

De Raad van Bestuur vergaderde 51 keer in 2012. Extra vergaderingen vinden plaats indien daartoe aanleiding is. Op verzoek van het bestuur worden leden van het MT Sanquin voor de vergaderingen worden uitgenodigd. Alle genomen besluiten worden in besluitenlijsten en notulen vastgelegd. Bij zijn activiteiten hanteert de Raad van Bestuur de Sanquin Corporate Governance Code en het Bestuursreglement, die spelregels en omgangsvormen omvat voor goed bestuur, effectief toezicht en een heldere verantwoording.

Actualiteiten

De Raad van Bestuur besteedde uitgebreid aandacht aan de volgende onderwerpen, die van strategisch belang zijn voor de toekomst van de organisatie.

Reorganisatie divisie Bloedbank

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft aan alle partijen in de zorgsector bezuinigingen opgelegd. In lijn met die bezuinigingen eist de minister dat ook de divisie Bloedbank 6% efficiënter gaat werken. Dat past bij de lijn die Sanquin reeds had ingezet met het efficiencyprogramma 'Bloedbank 2015'.

De prijs van bloedproducten stond in de belangstelling van pers en politiek. In Nederland zijn de prijzen voor korthoudbare bloedproducten hoger dan in een aantal andere Europese landen. Van land tot land verschillen de kwaliteitscriteria voor de bloedvoorziening. Ook verschilt per land de beprijzings- en financieringsmethodiek van bloedproducten en de aangeboden productrange, hierdoor zijn de prijzen niet goed te vergelijken. Sanquin gaat, naast alle continue doelmatigheidsprojecten, onderzoeken of het aanpassen van het productassortiment en het aantal veiligheidstests zal leiden tot aanpassing van de prijzen, zonder dat dit ten koste gaat van de zorg aan patiënten.

Internationale samenwerking

Sanquin heeft in 2012 een overeenkomst getekend met het Amerikaanse farmaceutische bedrijf Baxter. Sanquin zal het plasma van Baxter bewerken voor de bereiding van stollingsfactoren, albumine en immunoglobulines die onder andere worden toegepast bij hemofilie, de behandeling van brandwonden en bij ziektes waarbij de afweer tegen infecties of eigen lichaamcellen verstoord is. Met deze stap verstevigt Sanquin haar solide basis en daarmee die van de Nederlandse bloedvoorziening.

Opschaling productie plasmageneesmiddel Cinryze

De Amerikaanse Food and Drug Administration (FDA) heeft in 2012 toestemming gegeven om op grote schaal het geneesmiddel Cinryze te gaan produceren. Al sinds 2010 doet Sanquin dit op kleinere schaal. Om aan de vraag naar Cinryze te kunnen voldoen is besloten de productiecapaciteit uit te breiden. Het product wordt geproduceerd uit Amerikaans plasma in samenwerking met Sanquins Amerikaanse partner ViroPharma. Op deze manier kunnen Amerikaanse patiënten met hereditair angio-oedeem ook preventief worden geholpen met een zeer effectief werkend geneesmiddel dat voor Nederland al lange tijd beschikbaar is.

Ontwikkeling geneesmiddel met Xenikos

Sinds 19 juni 2012 participeert Sanquin Bloedvoorziening als aandeelhouder in Xenikos. Xenikos BV is een biotechnologisch bedrijf dat betrokken is bij de ontwikkeling van een experimenteel geneesmiddel, T-Guard®. T-Guard® is gebaseerd op de werking van antilichamen in combinatie met een toxine. Het medicijn kan het immuunsysteem van patiënten 'resetten' door snel en efficiënt ongewenste T-cellen te vernietigen. Het kan ingezet worden voor het behandelen van levensbedreigende afstoting na beenmergtransplantatie. Mogelijk zou het ook effectief kunnen zijn bij bepaalde auto-immuunziekten. Het benodigde onderzoeksmedicijn voor de klinische studies zal door Sanquin Pharmaceutical Services (SPS) worden geproduceerd onder farmaceutische condities.

Externe contacten

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

In 2012 vond zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau veelvuldig overleg plaats. Belangrijke gespreksonderwerpen waren – naast begroting en beleidsplan van Sanquin – onder andere de toekomst van de navelstrengbloedbank, de rol van Sanquin bij de bloedvoorziening op Bonaire, de uitkomsten van het door VWS geëntameerde (vervolg) onderzoek naar de doelmatigheid van het publieke deel van de organisatie en de kosten van de plasmageneesmiddelenvoorziening door Sanquin, de vervanging van Quarantaineplasma voor transfusie door SD-plasma, de aanbevelingen van het capaciteitsadvies Electriciteit en Telecom, het schrappen van Sanquin van de lijst van aanbestedende diensten, de inzameling van plasma voor de theoretische behoefte in Nederland en de wijziging van de Wet inzake bloedvoorziening. Ook het donorselectiebeleid, in het bijzonder het als donor uitsluiten van mannen die seks hebben met mannen, was onderwerp van gesprek. De minister vroeg Sanquin inzicht te verschaffen in de donorwens en risicoperceptie binnen de doelgroep MSM, en tevens te bepalen wat het effect is van aanpassing. Naar aanleiding van dit verzoek is Sanquin een onderzoek gestart.

Ministerie van Defensie

Evenals in vorige jaren onderhield Sanquin contact met het Ministerie van Defensie over de bloedvoorziening van de krijgsmacht. Gesproken werd over de samenwerking op het punt van research en de klinisch consultatieve dienst. Verder werd – samen met het Ministerie van VWS – gesproken over de mogelijkheden van levering van gevriesdroogd plasma, een product dat niet door Sanquin wordt geproduceerd, maar vanuit Duitsland moet worden ingevoerd.

Europese samenwerking

Sanquin is vertegenwoordigd in de European Blood Alliance (EBA) en de International Plasma Fractionation Association (IPFA). Medewerkers van Sanquin werken met Europese collega's samen in de actualisering

van de “Guide to the preparation, use and quality assurance of blood components” van de Council of Europe.

Patiëntenverenigingen

Sanquin onderhoudt met een groot aantal patiëntenverenigingen constructief contact. Dat zijn de volgende verenigingen:

Nationaal

- Stichting AfweerStoornissen
- Nederlandse Vereniging van Hemofilie Patiënten
- Vereniging Spierziekten Nederland
- Patiënten vereniging voor Erfelijk Angio Oedeem en Quincke's Oedeem
- ITP (Idiotypische Trombocytopenische Purpera) Patiëntenvereniging Nederland
- Stichting Zeldzame Bloedziekten
- Stichting StiKa (Ziekte van Kawasaki)
- Nederlands Patiënten Consumenten Federatie
- OSCAR (Organisation for Sick Cell Anemia Relief)
- Stichting AA & PNH Contactgroep (Aplastische Anemie en Paroxismale nachtelijke hemoglobulinurie)
- Stichting Contactgroep Leukemie

Internationaal

- Patient Association for Hereditary AngioEdema International
- European Haemophilia Consortium
- US HAE Association (HAEA)
- Thalassemia International Federation

Gebruikers van bloedproducten

Op regionaal niveau functioneren gebruikersraden, waarin vertegenwoordigers van ziekenhuizen en vertegenwoordigers van Sanquin zitting hebben. Vertegenwoordigers van ziekenhuizen hebben eveneens zitting in de Landelijke Gebruikersraad (LGR), die ook in 2012 de Raad van Bestuur adviseerde over logistiek en dienstverlening. Het belangrijkste gespreksonderwerp in de LGR was het voornemen van Sanquin tot reorganisatie van de bloedbank. De LGR stelde een aantal randvoorwaarden vast voor realisering van het plan van Sanquin om het aantal uitgiftencentra terug te brengen en sommige locaties ervan te veranderen. Verder sprak de LGR over de invoering van SD-plasma als alternatief voor quarantaineplasma voor transfusie; de resultaten van het klanttevredenheidsonderzoek en de frequentie ervan; de aanpassing van de patiëntenfolder en de problematiek van bloedgroep-specifieke trombocyten. Ook liet de LGR zich voorlichten over de stand van zaken betreffende het uittypen van donors.

Sanquin is in zowel de Nederlandse Vereniging van Hemofiliebehandelaars als in de Interuniversitaire Werkgroep voor de Behandeling van Immundeficiënties vertegenwoordigd.

De Raad van Bestuur kijkt met tevredenheid terug op het verslagjaar en ziet de toekomst van Sanquin met vertrouwen tegemoet.

Amsterdam, 13 juni 2013

Raad van Bestuur

Verslag Raad van Toezicht

Samenstelling

De Raad van Toezicht bestond in 2012 uit:

- mr. J.H. Schraven (voorzitter)
- prof.dr. F.C. Breedveld
- prof. Dr. B. Löwenberg
- drs. M. van Rijn (tot juni 2012)
- drs. K. Bergstein (vanaf september 2012)
- Mr. H.M.H. de Bruijn-van Beek (secretaris)

Door het reglementair aftreden van de heer Schönfeld in 2011 ontstond een vacature die pas in september 2012 kon worden vervuld. De heer Schönfeld was bereid om tot die tijd als adviseur aan de Raad van Toezicht verbonden te blijven. Met ingang van 1 september werd mw. drs. K. Bergstein benoemd tot lid van de Raad van Toezicht.

Verslag

De Raad houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij Sanquin. Tevens adviseert de Raad inzake de strategie en de activiteiten van Sanquin en beslist door middel van goedkeuring over belangrijke voorstellen van de Raad van Bestuur. In dit jaarverslag legt de Raad verantwoording af over zijn werkzaamheden in 2012. Bij zijn activiteiten hanteert de Raad de Sanquin Corporate Governance Code die spelregels en omgangsvormen omvat voor goed bestuur, effectief toezicht en een heldere verantwoording.

De Raad vergaderde in 2012 vier keer. Daarnaast onderhielden leden van de Raad individuele contacten met bestuursleden en medewerkers van Sanquin. Zo sprak een van de leden van de Raad met de externe accountant, de concerncontroller en de voorzitter van de Raad van Bestuur over het concept-jaarverslag 2011.

De Raad keurde het beleidsplan, de begroting voor 2013 en het

Middellange Termijn Plan goed. In aanwezigheid van de externe accountant werden financiële rapportages, het jaarverslag 2011, de jaarrekening 2011 en het verslag van de accountant besproken en goedgekeurd. Zoals gebruikelijk besprak de Raad de door de Raad van Bestuur opgestelde risico-inventarisatie en de bijbehorende beheersmaatregelen.

De door de Raad van Bestuur voorgestelde investeringen werden op een na goedgekeurd. Ten aanzien van de investeringen in een van de gebouwen van de divisie Plasmaproducten had de Raad van Toezicht nog een aantal vragen.

Na eerder geïnformeerd te zijn in de reguliere vergaderingen ging de Raad in een schriftelijke procedure akkoord met het sluiten van een overeenkomst met Baxter voor de bereiding van tussenproducten en eindproducten uit grondstof (plasma en andere tussenproducten) van Baxter. Baxter verstrekt een lening waarmee investeringen gedaan worden die het mogelijk maken om gedurende 10 jaar contractproductie voor Baxter uit te voeren.

Tussentijds is de Raad in een schriftelijke procedure akkoord gegaan met een borgstelling van Sanquin voor een lening van Agentschap NL aan een Nederlandse biotech start up-company die zich bezighoudt met de ontwikkeling van een geneesmiddel tegen Graft Versus Host Disease. In 2011 was de Raad akkoord gegaan met participatie van Sanquin in deze start up.

De Raad nam kennis van het standpunt van de minister van VWS ten aanzien van het, in 2010, door het ministerie geïnitieerde onderzoek door bureau ConQuaestor. Het onderzoek richtte zich op de lange termijn houdbaarheid van de voorziening van plasmageneesmiddelen door Sanquin en de systematiek van de gehanteerde tarieven voor leveringen tussen het publieke en private deel van Sanquin. In haar desbetreffende brief aan de Tweede Kamer gaf de minister aan dat zij

Sanquin zou vragen maatregelen te nemen die ertoe leiden dat het eigen vermogen van de bloedbank niet risicodragend is voor de private activiteiten en andersom. De Raad besprak met de Raad van Bestuur een eerste verkenning van de mogelijkheden om hieraan te voldoen.

De Raad liet zich informeren over de voortgang inzake de reorganisatie van de divisie bloedbank. In het voorjaar werd overeenstemming bereikt met de vakbonden over een sociaal plan. De Ondernemingsraad gaf onder een aantal randvoorwaarden een positief advies met betrekking tot de reorganisatieplannen. De Raad liet zich ook informeren over de researchstrategie en de ambities betreffende weefsels (waaronder navelstrengbloed) van Sanquin. Ook besteedde de Raad aandacht aan de aanpak van de externe en interne communicatie van Sanquin. De Raad nam kennis van de maatregelen van Sanquin om de kwaliteit van de bloedvoorziening te garanderen.

De Raad hecht grote waarde aan het vrijwillige en onbaatzuchtige karakter van bloeddonoraties in Nederland en vindt dat de donors een goede en vriendelijke dienstverlening van Sanquin mogen verwachten.

Op 26 april sprak de voorzitter van de Raad van Toezicht met de Ondernemingsraad over de algemene gang van zaken in de organisatie.

De Raad besloot op advies van de sollicitatiecommissie de heer A. van Os per 1 september te benoemen tot voorzitter van de Raad van Bestuur als opvolger van de heer T.J.F. Buunen, die per die datum terugtrad als lid van de Raad van Bestuur. Op 27 september werd afscheid genomen van

de heer Buunen, die ruim 27 jaar voor Sanquin en haar rechtsvoorgangers actief was en grote verdiensten heeft gehad voor de organisatie.

De Raad besprak met VWS de honorering van de leden van de Raad van Bestuur die aan zal sluiten bij de voorgenomen wetgeving (Wet normering Topinkomens (semi)publieke organisaties) die inmiddels per 1 januari 2013 in werking is getreden.

Zoals blijkt uit de overzichten elders in dit jaarverslag, was de samenstelling van de Raad van Toezicht zo, dat aan de statutaire eisen van deskundigheid en ervaring ruimschoots werd voldaan.

De Raad van Toezicht evalueerde zowel zijn eigen functioneren als dat van de Raad van Bestuur en constateerde dat zijn leden voldoende onafhankelijk zijn. De besluitvormingsprocedure in de Raad van Toezicht is zo vormgegeven dat belangenverstrengeling wordt vermeden. De Raad heeft door benoeming van mw drs. K. Bergstein in september 2012 in de vacature Schönfeld voorzien.

Kwaliteit, veiligheid en beschikbaarheid van bloedproducten werden in 2012 mogelijk gemaakt dankzij de grote betrokkenheid en inzet van donors. De Raad van Toezicht is hen en alle medewerkers van Sanquin buitengewoon erkentelijk voor de wijze waarop zij de doelstellingen van Sanquin samen hebben gerealiseerd.

Amsterdam, 13 juni 2013

Raad van Toezicht

1. Doelstelling en kernactiviteiten

De Wet inzake bloedvoorziening beoogt de kwaliteit, veiligheid en beschikbaarheid van bloed en bloedproducten in Nederland zeker te stellen. Deze doelstelling heeft Sanquin overgenomen. Het mission statement van Sanquin luidt:

De Stichting verzorgt op non-profitbasis de bloedvoorziening en bevordert transfusiegeneskunde zodanig dat wordt voldaan aan de hoogste eisen van kwaliteit, veiligheid en doelmatigheid. Zij levert producten en diensten, verricht wetenschappelijk onderzoek en verzorgt onderwijs, opleidingen, bij- en nascholing.

De Bloedbankdivisie zamelt bloed in bij donors. Het bloed wordt getest en gescheiden in rode bloedcelconcentraten, bloedplaatjes en plasma. Deze producten worden – met uitzondering van het overgrote deel van het plasma – aan de Nederlandse ziekenhuizen geleverd. Soms worden bloed- en tussenproducten beschikbaar gesteld aan onderzoeksinstituten voor onderzoeksdoeleinden.

Het plasma wordt voor het grootste deel geleverd aan de divisie Plasmaproducten. Daar worden de verschillende eiwitten uit het plasma gezuiverd en verwerkt tot geneesmiddelen, zoals stollingsfactoren voor de behandeling van hemofilie, albumine voor onder andere de behandeling van brandwonden en immunoglobulinen voor bijvoorbeeld patiënten met een tekort aan afweerstoffen. Deze lang houdbare bloedproducten gaan naar apothekers, ziekenhuizen en de farmaceutische groothandel. Plasma bevat veel verschillende eiwitten die de basis zijn voor de te bereiden geneesmiddelen. Er wordt voldoende plasma ingezameld om aan de Nederlandse vraag te voldoen naar het meest schaarse eiwit. Er blijven door de aard van dit bereidingsproces dus ook eiwitten over. De eiwitten die niet benodigd zijn voor Nederland, worden voor therapeutisch gebruik buiten Nederland geleverd.

Binnen de divisie Diagnostiek worden alle testactiviteiten van donaties ten behoeve van de bloedbanken uitgevoerd. Daarnaast levert deze divisie een groot aantal diensten aan ziekenhuizen op het gebied van specialistisch bloedonderzoek.

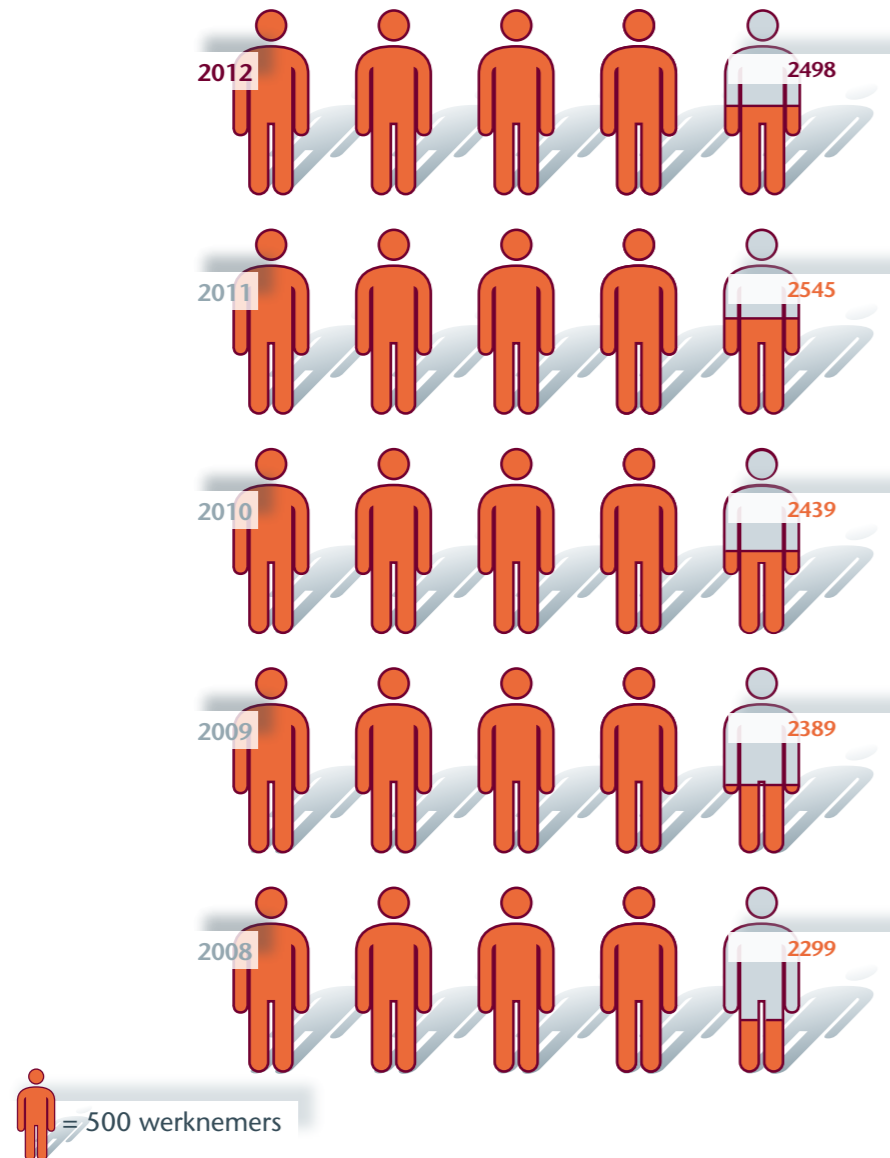
Het wetenschappelijk onderzoek van de Stichting is geconcentreerd in de divisie Research. Samen met academische medische centra en vele algemene ziekenhuizen wordt gewerkt aan een samenhangend klinisch en sociaalwetenschappelijk onderzoeksprogramma. Een deel van het onderzoeksbudget wordt gefinancierd door een opslag op de prijzen voor kort houdbare bloedproducten. Daarnaast vindt financiering plaats uit externe subsidies, contractresearch en co-development. Ook opbrengsten van de divisies Plasmaproducten en Diagnostiek worden voor Research & Development gebruikt.

Binnen de divisie Reagents worden testreagentia ontwikkeld en geproduceerd die worden gebruikt in laboratoria van onder andere ziekenhuizen, bloedbanken en universiteiten.

De business unit Pharmaceutical Services ontwikkelt productieprocessen op basis van zoogdiercelweek en eiwittechnologie met het doel nieuwe biologische geneesmiddelen op de markt te brengen, in samenwerking met de farmaceutische industrie. Daarnaast worden in opdracht specialistische kwaliteitscontroles uitgevoerd.

2. Juridische structuur en corporate governance

De activiteiten van Sanquin in Nederland zijn ondergebracht in een Stichting. Conform de mededingingswetgeving is de administratieve organisatie van Sanquin zodanig ingericht dat er onderscheid kan worden gemaakt tussen de marktconforme activiteiten en de publieke activiteiten van de bloedbanken.

Sanquin neemt in België voor 50,01% deel in CAF. Deze onderneming (Coöperatieve Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid) waarin ook het Belgische Rode Kruis en de Franse plasmafractioneringsorganisatie LFB deelnemen, exploiteert een fractioneringsinrichting in België. Sanquin Oy in Finland is een 100% dochter van Sanquin.

De principes van de Code Tabaksblat sluiten goed aan bij de statuten en de inrichting van de bestuurlijke processen van Sanquin.

De Code zelf is echter niet direct en volledig van toepassing op een Stichting als Sanquin. In de gezondheidszorg is een Corporate Governance code vastgesteld op basis van een model door de NVZ. Ook deze code is niet in alle opzichten toepasbaar, omdat Sanquin geen zorginstelling is. Er is daarom besloten een eigen Sanquin code te maken en te implementeren. De Raad van Toezicht heeft in 2006 deze Corporate Governance code voor Sanquin vastgesteld.

3. Personeel en organisatie

Gedurende het jaar 2012 waren gemiddeld 2.498 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2011: 2.545). Hiervan zijn er 233 werkzaam in het buitenland (2011: 207).

Het verzuimpercentage (exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof) steeg van 4,7% in 2011 naar 4,8 % in 2012.

4. Ontwikkeling gedurende het boekjaar

Bloedbank: Lagere kosten, dezelfde kwaliteit

Voor de divisie Bloedbank was 2012 een roerig jaar. Zowel binnen Sanquin als in de wereld om ons heen gebeurde het nodige. De eerste concrete gevolgen van de eerder ingezette reorganisatie 'Bloedbank 2015' werden merkbaar: we moesten afscheid nemen van een aantal collega's. Daarnaast besloten we om het aantal uitgiftepunten terug te brengen van elf in 2013 tot zeven eind 2014.

Het onafhankelijke bureau ConQaestor heeft een onderzoek uitgevoerd naar de kostenstructuur van Sanquin. In juli reageerde de minister van Volksgezondheid op het onderzoeksrapport. Reden voor Sanquin om onverminderd kritisch te blijven kijken naar een aantal bedrijfsvoering-aspecten. Ondertussen zorgden we er natuurlijk voor dat er altijd voldoende, veilig bloed op voorraad was voor iedereen die dat nodig had.

Efficiencyprogramma Bloedbank 2015

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft aan alle partijen in de zorgsector bezuinigingen opgelegd. De Nederlandse ziekenhuizen worden 6% gekort op hun budget. In lijn met die bezuinigingen eist de minister dat ook de divisie Bloedbank 6% efficiënter gaat werken. Een bezuiniging op jaarbasis van in totaal € 11,6 miljoen vanaf 2015. Dat past bij de lijn die Sanquin reeds had ingezet met het efficiencyprogramma 'Bloedbank 2015'. De eerste gevolgen daarvan werden zichtbaar in 2012.

Bloedbank 2015: minder uitgiftepunten

Na uitgebreid overleg met de Landelijke Gebruikersraad heeft de Raad van Bestuur besloten om van 11 uitgiftepunten terug te gaan naar 7. Vanuit de uitgiftepunten voorzien we de ziekenhuizen in heel Nederland van bloedproducten. Het gaat dan om geplande bevoor-

rading, maar vaak ook zijn producten met spoed nodig. Het plan om naar 7 uitgiftecentra te gaan, draagt ruim 2 miljoen euro bij aan de bezuinigingstaakstelling, terwijl de kwaliteit van onze dienstverlening er niet onder zal lijden. Alle ziekenhuizen (op twee na, net als nu) kunnen binnen een uur worden bereikt, terwijl ziekenhuizen die veel speciale producten afnemen merendeels een aanrijtijd van ongeveer 30 minuten kan worden geboden. Logistiek consultant Ortec adviseerde ons waar en hoeveel uitgiftepunten vereist zijn om de kwaliteit van de uitgifte op hetzelfde hoge niveau te houden. Sommige ziekenhuizen waren bezorgd dat minder uitgiftepunten automatisch minder service betekent. Pleun van Toledo, manager Uitgifte / Klantenservice: “Die zorgen nemen we zeer serieus. We gaan vanuit een aantal referentie-ziekenhuizen een nulmeting van de levertijden doen, om vervolgens de nieuwe levertijden te berekenen. Zo hopen we de bezorgdheid bij ziekenhuizen weg te nemen.”

Bloedbank 2015: sociaal plan en plaatsingsprocedure medewerkers

Door Bloedbank 2015 komen 120 tot 130 voltijd arbeidsplaatsen te vervallen. Met de vakbonden is uitgebreid gesproken over een serie maatregelen die de sociale gevolgen van de reorganisatie opvangen. Dit overleg resulteerde op 4 april 2012 in een uitgebreid en goed sociaal plan waarmee ook de Ondernemingsraad kon instemmen. In juni 2012 is gestart met de plaatsingsprocedure van de medewerkers wier oude functie kwam te vervallen. Binnen een ander onderdeel van Sanquin, de divisie Plasmaproducten, ontstaat werkgelegenheid door de grote groei die de divisie doormaakt. Medewerkers die daarvoor belangstelling hebben, krijgen de kans door te stromen van de Bloedbank naar Plasmaproducten.

Opvolging onderzoek ConQuaestor naar kostenstructuur Sanquin

Op 10 juli 2012 reageerde de minister van Volksgezondheid op het rapport ‘Kostentoerekening van Sanquin en de houdbaarheid van de voorziening in plasmageneesmiddelen’ van onafhankelijk onderzoeksbureau ConQuaestor. De minister bevestigde de conclusie uit het

rapport dat de plasmageneesmiddelvoorziening in goede handen is bij Sanquin. Daarnaast benadrukte zij het belang van efficiëntie. Sanquin onderschrijft dat belang. Maar bij enkele standpunten van de minister plaatsten we kritische kanttekeningen.

Productassortiment onder de loep

De bloedbank van Sanquin heeft een breed scala aan bloedproducten. Ook producten die maar af en toe nodig zijn, moeten we kunnen aanbieden, want deze kunnen op enig moment van vitaal belang zijn voor kwetsbare patiënten. Dit geldt ook voor de bereiding van weesgeneesmiddelen: geneesmiddelen voor zeldzame ziekten. Dat is een van de bijzondere nutsfuncties van het private deel van Sanquin. ConQuaestor geeft aan dat wellicht het aantal verschillende producten - en daarmee de kosten - kan worden teruggebracht. De Medische Adviesraad van Sanquin onderzoekt momenteel of een kleiner productassortiment mogelijk is zonder dat dit ten koste gaat van de zorg aan patiënten. Daarnaast bezien we of we het aantal tests kunnen verminderen door tests af te schaffen die geen duidelijke toegevoegde waarde meer hebben. In 2013 wordt hierover meer duidelijkheid verwacht.

De winkel bleef open... en draaide prima!

Ondanks alle interne en externe ontwikkelingen was de dienstverlening van de Bloedbank op het gewenste hoge niveau. Dankzij de inspanningen van medewerkers en de opkomst van honderdduizenden donors was er altijd voldoende veilig en gezond bloed beschikbaar voor iedereen die dat nodig had. Ook in 2012 hadden we weer een goede opkomst van bloeddonors.

Zonder donors geen bloedvoorziening

Sanquin Bloedvoorziening kan niet bestaan zonder de bijna 400.000 vrijwillige donors. Wij stonden dan ook in 2012 stil bij regelmatige bijdragen van de bloeddonors tijdens de Wereld Bloeddonordag. Extra aandacht voor donors was er ook tijdens de brainstormsessie met de Landelijke Donorraad, de ingebruikname van een nieuwe Mobiele Afname Locatie (MAL) en het afronden van een deel van het langlopende onderzoek DonorInZicht.

Wereld Bloeddonordag

Ieder jaar is het op 14 juni Wereld Bloeddonordag. Een dag om stil te staan bij alle bloeddonors die met hun bloed dagelijks duizenden levens redden. In 2012 was het thema ‘Donors zijn helden’. Waarom? Omdat je er als bloeddonor na 35 donaties wel vanuit mag gaan dat je een lintje verdient, want je hebt minimaal het leven van één persoon gered. Tijdens Wereld Bloeddonordag geeft Sanquin Bloedvoorziening de donors op een bijzondere manier extra aandacht; ze mochten op de foto en kregen een goodiebag met allerlei cadeautjes. Op televisie was de hele dag de documerical te zien met negenvoudig Nederlands kampioen kunstschaatsen Karen Venhuizen. Zij kreeg zelf ook geneesmiddelen die uit plasma gemaakt zijn. In het filmpje vertelt ze waarom bloeddonors voor haar echte helden zijn.

Brainstormsessie met Landelijke Donorraad

Voor en door de donors is de Landelijke Donorraad. Deze raad denkt onder meer mee over hoe Sanquin haar waardering voor de bloeddonors het beste kan uiten. Daarover is een brainstormsessie gehouden met de raad. Landelijk bedanken we donors overal op dezelfde manier: met een bronzen, zilveren of gouden speldje. Uit de brainstorm bleek dat er behoefte is aan een meer persoonlijke aanpak van bedanken, daarbij rekening houdend met het feit of iemand uit Friesland komt of uit Limburg. Er is overigens bij de donors de meeste behoefte aan persoonlijke aandacht en begeleiding tijdens een donatie.

Nieuwe Mobiele Afname Locatie

Mobiele Afname Locaties (MAL's) zijn grote moderne trailers die we overal kunnen neerzetten en ‘uitpakken’ om donors op locatie en met ruime openingstijden bloed te laten geven. We startten aanvankelijk met een kleinere uitvoering. Door het succes daarvan zijn we grotere MAL's in het hele land gaan gebruiken. Zo hebben we kant-en-klare afnamelocaties waarover iedereen enthousiast is: medewerkers van Sanquin, donors, maar ook passanten. In 2012 wisten we driekwart van Nederland te bereiken met onze MAL's.

DonorInZicht

Het tweede deel van het grootschalige wetenschappelijke onderzoek DonorInZicht is in 2012 opgestart. Met gebruikmaking van wetenschappelijke concepten uit de psychologie, geeft dit onderzoek inzicht in wat mensen beweegt om donor te worden, donor te blijven en hoe ze het ervaren. Unitdirecteur Donorzaken Wim de Kort: “De respons op dit onderzoek is groter dan bij vergelijkbaar onderzoek: 60 tot 70% van de donors doet mee. Zo zie je maar dat donors heel betrokken mensen zijn! Daar zijn we blij mee en trots op.”

Divisie Plasmaproducten:

Schaalvergroting waarborgt continuïteit

In 2012 sloot Sanquin een contract met het Amerikaanse farmaceutische bedrijf Baxter. Met deze stap versterkt Sanquin haar solide basis en daarmee die van de Nederlandse bloedvoorziening.

In de overeenkomst is geregeld dat Sanquin plasma van Baxter bewerkt voor de bereiding van stollingsfactoren, immuunglobulines en albumine, bestemd voor de Amerikaanse en andere markten. Deze producten worden onder meer toegepast bij hemofilie, bij ziektes waarbij de afweer tegen infecties of eigen lichaamcellen verstoord is, en bijvoorbeeld voor de behandeling van brandwonden.

Contract met Baxter

Sanquin heeft met het oog op de toekomst flink meer productieruimte gecreëerd. Die toekomst is door het contract met de Amerikaanse farmaceutische onderneming Baxter ineens heel dichtbij gekomen.

Om kosteneffectief te blijven produceren, moet Sanquin een grotere markt bedienen dan alleen de Nederlandse. Voor een indicatie van de volumegroei: tien jaar geleden bewerkte Sanquin ongeveer 200.000 liter plasma per jaar. In 2012 was dat 300.000 liter. En over een paar jaar, als de Baxterproductie goed op gang is, kan dat in totaal – dus Nederlands en buitenlands plasma bij elkaar – oplopen tot 2,2 miljoen liter. Robert Tiebout, divisiedirecteur Plasmaproducten: “Dat betekent, in samenwerking met onze partners, veel producten voor veel patiënten in allerlei landen. We hebben de benodigde schaalvergroting zo succesvol aangepakt dat de productiecapaciteit van plasmaproducten binnenkort zeven keer groter is dan nodig voor de Nederlandse markt.” Vanzelfsprekend vraagt deze toename ook om meer personeel: er zal een uitbreiding met 200 voltijd arbeidsplaatsen nodig zijn om het contract volledig te kunnen uitvoeren.

Uitbreiding productie Cinryze

Naast het grote contract met het Amerikaanse Baxter, kreeg Sanquin van de Food and Drug Administration (FDA) goedkeuring voor de bereiding van Cinryze™ op industriële schaal. Sinds 2008 produceert Sanquin een geneesmiddel uit Amerikaans plasma dat door onze Amerikaanse partner ViroPharma wordt aangeleverd. Dit geneesmiddel is bedoeld voor patiënten in de VS die lijden aan de ziekte Hereditair Angioedeem (Engelse afkorting: HAE).

Meer productieruimte

Robert Tiebout: “De Nederlandse markt is klein. Het is bovendien een open markt met veel concurrentie. Efficiency en kwaliteit zijn nodig om onze producten kwalitatief en economisch verantwoord te produceren. Daarom moeten we meer volume creëren; uiteindelijk willen we zo’n drie tot vier miljoen liter plasma verwerken. Verder moeten we

voortdurend blijven investeren in state of the art apparatuur en nieuwe technieken om onze producten nog effectiever en patiëntvriendelijker te maken.”

De uitbreiding van de productieruimte resulteerde in een flink nieuwbouwproject op de locatie in Amsterdam. In de nieuwe gebouwen is zoveel mogelijk gekozen voor duurzame en energiezuinige oplossingen. Zo worden de gebouwen verwarmd en gekoeld door middel van Warmte Koude opslag en door het gebruik van een warmtepomp. Verlichting wordt centraal in- en uitgeschakeld met behulp van bewegingsensoren. Voor de klimaatbeheersing in de gebouwen is een CO2-regeling. Dat houdt in dat klimaatinstallatie automatisch uitschakelt als iemand ramen openzet, en dat er warmte wordt terugwonnen uit de ventilatie-afvoerlucht.

Oók Sanquin

Sanquin is vooral bekend om de bloedbankactiviteiten. Wat veel mensen niet weten, is dat Sanquin ook op andere terreinen van de gezondheidszorg een rol speelt. Een greep uit de producten en diensten die we in 2012 aanboden.

Verloskundigen: sneller de uitslag van het bloedonderzoek

Sanquin verricht veel bloedonderzoek in opdracht van ziekenhuizen, maar ook voor verloskundigenpraktijken. Via een elektronisch systeem kunnen ziekenhuizen al jarenlang de aanvragen en uitslagen van bloedonderzoek digitaal indienen en ontvangen. In 2012 is een ‘light’ variant van dit systeem beschikbaar gemaakt voor verloskundigen. Daarmee kunnen ook zij de aanvragen en uitslagen van aangevraagde bloedtesten voortaan digitaal regelen.

Voorheen ontvingen verloskundigen de testuitslagen van Sanquin per post. Deze uitslagen typten zij vervolgens over in hun eigen systeem. Een omslachtige werkwijze. Met dit systeem is de uitslagverwerking niet alleen een stuk eenvoudiger; er is ook veel minder kans op fouten.

De verloskundigen zijn zeer te spreken over het gebruik en Sanquin is blij dat zij het werk voor verloskundigen iets makkelijker heeft kunnen maken, zodat zij op hun beurt beter patiënten kunnen helpen.

Meer interne samenwerking tussen artsen en onderzoekers

In 2012 kreeg de samenwerking tussen de afdeling Transfusiegeneskunde van de divisie Research en de Klinisch Consultatieve Dienst (KCD) van de divisie Bloedbank meer vorm. Een samenwerking op regionaal niveau bestond al enkele jaren, maar door een landelijke samenwerking aan te gaan, kunnen de beide afdelingen nu in het hele land gebruikmaken van de kennis, kunde en beschikbaarheid van transfusieartsen en transfusiespecialisten. Dankzij de gezamenlijke overleggen en de plannen voor wetenschappelijk onderzoek die momenteel opgesteld worden, zijn straks bredere onderzoeksprojecten naar de verbetering van bloedtransfusie mogelijk. En daar hebben patiënten natuurlijk baat bij.

Onderzoek voor effectievere behandeling reumapatiënten ...

Therapeutische eiwitten, zogenaamde ‘biologicals’, worden de laatste jaren steeds vaker ingezet om bijvoorbeeld auto-immuunziekten onder controle te houden. Maar bij 20 tot 30 procent van de patiënten slaat de behandeling niet goed aan.

In 2012 promoveerde onderzoekster Pauline van Schouwenburg op haar onderzoek naar immuunrespons tegen een bepaald geneesmiddel. Bij een immuunrespons maakt het lichaam antistoffen aan tegen lichaamsvreemde stoffen, zoals virussen of bacteriën. Deze antistoffen schakelen de indringers uit. Meestal is dit gunstig, omdat op die manier ziekteverwekkers worden gedood. Maar sommige patiënten hebben een immuunrespons tegen hun geneesmiddelen. Hun lichaam ziet het geneesmiddel als indringer.

Van Schouwenburg deed onderzoek naar de immuunrespons tegen een geneesmiddel tegen reumatoïde artritis en andere auto-immuunziekten. Van Schouwenburg: “Daaruit bleek dat als een patiënt weinig antistoffen tegen het geneesmiddel aanmaakt, dit geen effect heeft op

de werking van het geneesmiddel. Maar als een patiënt veel antistoffen aanmaakt, wordt het geneesmiddel letterlijk uitgeschakeld en werkt het dus niet meer.”

Met het onderzoek van van Schouwenburg hoopt Sanquin meer te weten te komen over de immuunrespons die patiënten kunnen hebben op geneesmiddelen. Tijdens dit onderzoek werkte Sanquin nauw samen met het reumabehandelcentrum van Reade. “Bij Sanquin is er veel kennis over bloed en immunologie”, vertelt van Schouwenburg. “De samenwerking met Reade zorgt voor informatie uit de praktijk. Dat was de ideale combinatie voor mijn onderzoek. Uiteindelijk kan meer kennis over een immuunrespons op geneesmiddelen leiden tot betere behandeling van patiënten. Door onderzoek van onze afdeling zijn er al een testen ontwikkeld om het geneesmiddel- en antistoffengehalte in iemands bloed te kunnen meten.”

.... waarbij Sanquin ook test op aanwezigheid van het geneesmiddel

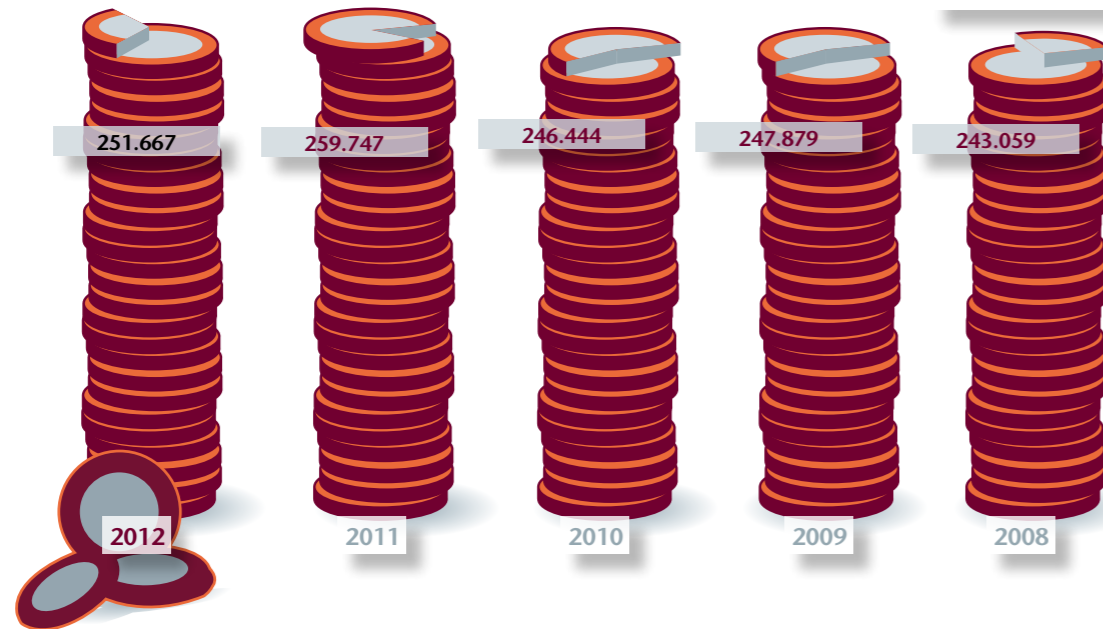
Sanquin heeft testen ontwikkeld die aantonen of er voldoende biological in het bloed zit en of het lichaam er antistoffen tegen aanmaakt. De uitslagen kunnen leiden tot aanpassing van de behandeling, overstappen op een andere biological of het definitief staken van deze dure therapie. De testen worden wereldwijd aangevraagd.

Niet alleen ziekenhuizen dienen aanvragen in voor deze bepalingen, ook vraagt de farmaceutische industrie steeds vaker aan Sanquin om deze testen uit te voeren voor studies naar het effect van nieuwe biologicals. In 2012 verwelkomden we een nieuwe grote opdrachtgever die zijn biological in een onderzoek wil vergelijken met de biological van een concurrent.

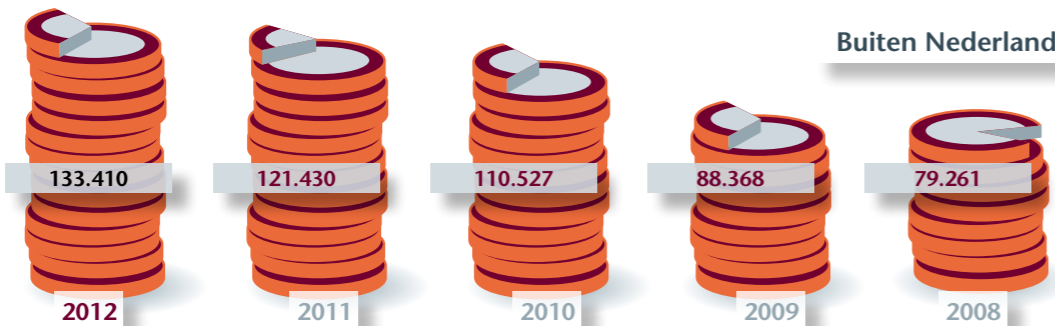
Sommige ziekenhuizen willen graag zelf de bepalingen doen in het eigen laboratorium. Speciaal voor deze ziekenhuizen biedt Sanquin sinds 2012 toolsets aan waarmee de ziekenhuizen zelf kunnen testen. Zo profiteren zoveel mogelijk patiënten van de kennis van Sanquin op dit terrein.

Netto-omzet onderscheiden naar geografische gebieden.

(x € 1.000,-)

(x € 1.000,-)

Opslag van weefsels voor ziekenhuizen

Sinds 2012 ondersteunt Sanquin ziekenhuizen op verzoek bij het schoonmaken en bewaren van weefsels. Soms moet vanwege verhoogde druk op de hersenen, bijvoorbeeld na schedeltrauma of een hersenbloeding, tijdens een operatie een stukje schedeldak van iemand verwijderd worden. Het schedeldak kan pas teruggeplaatst worden als de patiënt voldoende is hersteld. Tot die tijd moet het schedeldakje natuurlijk goed bewaard worden. Sanquin kreeg de vraag om deze specialistische taak op zich te nemen. In 2012 ontvingen we 45 schedeldakjes. De verwachting is dat dit aantal toeneemt tot gemiddeld tweehonderd schedeldakjes per jaar.

Geneesmiddelen, tests en onderzoek... over de grens

Sanquin Bloedvoorziening onderneemt veel activiteiten in het buitenland en werkt samen met internationale partners en onderzoeksinstanties. Op die manier doen we kennis en ervaring op.

Bovendien kunnen we door op internationale schaal te opereren de kosten van bloedonderzoek en bloedproducten voor onze Nederlandse klanten beheersen. Een greep uit de activiteiten over de grens in 2012.

De zoektocht naar een nieuw geneesmiddel

Sinds 19 juni 2012 participeert Sanquin Bloedvoorziening in Xenikos BV. Xenikos is een biotechnologisch bedrijf dat een experimenteel geneesmiddel T-Guard® ontwikkelt. T-Guard® is een geneesmiddel voor het behandelen van ernstige afstotingsreacties bij patiënten na een transplantatie met bloedstamcellen van een donor: Graft-Versus-Host Disease (GVHD). Naast Sanquin zijn ook twee regionale investeringsmaatschappijen (PPM Oost/IIG Fonds) bereid gevonden te participeren in Xenikos. AgentschapNL, onderdeel van het ministerie van Economische Zaken, verstrekke bovendien een innovatiekrediet. Sanquin maakt tevens het experimentele geneesmiddel dat nodig is voor de klinische studies. Peter van Mourik, directeur Quality

& Regulatory Affairs is door de gezamenlijke aandeelhouders benoemd tot medebestuurder van Xenikos BV: "Door de participatie in Xenikos draagt Sanquin bij aan de ontwikkeling van een geneesmiddel tegen een dodelijke ziekte binnen de transplantatiemarkt; een voor Sanquin interessant marktsegment. Deze markt is ondermeer van belang voor de divisie Plasmaproducten (HepBQuin, een plasmaproduct tegen hepatitis B) en de divisie Research (onderzoek naar therapeutische werkzaamheid van mesenchymale stamcellen bij GVHD)."

Stand-by met bloed tijdens Olympische Spelen 2012

De bloedbank in Engeland vroeg Sanquin tijdens de Olympische Spelen 2012 'stand-by' te zijn. Als tijdens het evenement in Londen plotse-ling veel bloed en bloedproducten nodig zouden zijn, bijvoorbeeld als gevolg van een calamiteit, zou Sanquin de Engelsen bijstaan. Een eervol verzoek dat we graag wilden honoreren. Daarvoor moesten we wel garanderen dat het bloed van Nederlandse donoren voldoet aan de Engelse eisen voor bloedproducten. En natuurlijk moeten we voldoende bloed kunnen leveren bij een eventuele calamiteit. Ons donorbestand dat bij een noodoproep beschikbaar is, garandeert dat wij dat kunnen. Rolf Buining en Guus Verhoeven (beiden Hoofd Uitgifte & Klantenservice) beschreven alle praktische punten in een uitgebreid draaiboek: "Van het vervoer van ons bloed naar Engeland tot de aansluiting van beide automatiseringssystemen op elkaar. Het draaiboek is ook een keer in grote lijnen getest. Dat was een nuttige ervaring. Uiteindelijk hebben we onze Engelse collega's niet hoeven bijstaan. En dat is natuurlijk maar goed ook."

Anti-D controletesten voor Zuid-Afrika en Verenigde Staten

Sinds 2012 biedt Sanquin producenten van anti-D immunoglobuline een controletest aan die het gehalte anti-D in het (tussen)product bepaalt. Deze test gebruikte Sanquin voorheen uitsluitend intern. Op verzoek van het National Bioproducts Institute (NBI) in Zuid-Afrika - een producent van anti-D immunoglobuline - onderzochten we of we deze test als serviceproduct konden leveren. Voor dat onderzoek sloegen de

afdeling Quality Control van de divisie Plasmaproducten en de divisie Diagnostiek de handen ineen. Het resultaat van die samenwerking is dat Sanquin nu een van de weinige organisaties is die deze test voor anti-D kwantificering aanbiedt. Inmiddels maken ook de Verenigde Staten gebruik van de controletest. “Het is bijzonder bevredigend om te merken dat je je collega’s in Zuid-Afrika en de Verenigde Staten kunt helpen door bestaande middelen in een nieuw jasje te steken”, aldus Nico Vreeswijk, manager Relatiebeheer. Ondertussen is er ook interesse in de anti-D controletest vanuit andere landen.

Grootschalige studie naar kankertherapie

Naar aanleiding van een grootschalige Europese studie naar de toepasbaarheid van immuuntherapie in de behandeling van prostaatkanker, verzorgt Sanquin een onderdeel; het afnemen van bepaalde witte bloedcellen (monocyten) uit het bloed van patiënten met prostaatkanker. Dit gebeurt in samenwerking met het UMCN. Na afname plaatst men hetzelfde eiwit dat op prostaatkercellen zit op de monocyten (die inmiddels omgevormd zijn tot dendritische cellen). Dit doet men in een speciaal laboratorium. Vervolgens krijgt de patiënt in het ziekenhuis de dendritische cellen met het specifieke eiwit terug, in de hoop dat het afweersysteem van de patiënt daarop reageert. De verwachting is dat er dan ook een afweerreactie tegen de kankercellen ontwikkeld wordt. Zo kan het eigen immuunsysteem kankercellen aanvallen. In 2012 is de deelname aan dit onderzoek voorbereid. Begin 2013 zijn bij de eerste patiënt monocyten afgenomen.

Kennis delen: met iedereen, voor iedereen

Sanquin is een kennisinstituut op gebied van bloed en heeft van oudsher veel contacten met universiteiten en andere onderzoeksinstanties. Een aantal onderzoekers van Sanquin is ook als hoogleraar verbonden aan de universiteiten van Leiden, Utrecht Rotterdam en Amsterdam.

Sanquin-onderzoeker benoemd tot hoogleraar

Jan Voorberg is per 7 november 2012 benoemd tot hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam op de bijzondere leerstoel ‘Cellulaire Hemostase’. Voorberg: “Dit is een mooie kans om ons contact met het Academisch Medisch Centrum (AMC) van de Universiteit van Amsterdam verder te versterken op het terrein van de Vasculaire Geneeskunde.” Voorberg heeft een onderzoeksgroep die de stolling en ontstolling van bloed bestudeert. “Ons onderzoek sluit goed aan bij het klinisch onderzoek van het AMC. Door samen te werken, kunnen we van elkaars kennis profiteren en zo tot betere onderzoeksresultaten komen. Jan Voorberg combineert zijn hoogleraarschap met zijn huidige functie als hoofd van het Laboratorium voor Cellulaire Hemostase binnen de afdeling Plasma Eiwitten van de divisie Research van Sanquin Bloedvoorziening. “Mijn benoeming tot hoogleraar zie ik als een blijk van waardering voor het werk dat wij op onze afdeling doen. Bovendien helpt het om ons onderzoek nationaal en internationaal nog beter te positioneren.”

Workshops voor behandelaars

Waarom neemt de werkzaamheid van geneesmiddelen tegen reuma en psoriasis bij 20 tot 30 procent van de patiënten op een gegeven moment af? Door het onderzoek dat Sanquin op dit gebied doet is veel kennis opgebouwd, zodat zestig reumatologen en dermatologen in 2012 antwoord het antwoord op deze vraag kregen tijdens trainingen van Sanquin. Sommige patiënten ontwikkelen antistoffen tegen het geneesmiddel dat zij krijgen. De antistoffen binden aan het medicijn. Gevolg: het geneesmiddel verliest zijn werking en de patiënt gaat zich weer slechter voelen.

Bij Sanquin kunnen wij testen of een patiënt antistoffen tegen het medicijn maakt, en of voldoende werkzaam medicijn in het bloed van de patiënt aanwezig is. Wij toonden de deelnemers tijdens de training hoe wij die testen uitvoeren en hoe deze van nut kunnen zijn bij de behandeling van hun patiënten. Als artsen vermoeden dat een patiënt antistoffen aanmaakt tegen het geneesmiddel, kunnen zij een bloedmonster insturen voor een test. De uitslag geeft aan of de behandeling

aangepast moet worden. Een patiënt kan dan overstappen op een ander geneesmiddel waartegen hij geen antistoffen aanmaakt.

Deelname aan het Rembrandt Institute of Cardiovascular Science

Sinds 2012 maakt Sanquin deel uit van het Rembrandt Institute of Cardiovascular Science (RICS). Het RICS heeft als doel nieuw, baanbrekend onderzoek te stimuleren en is een samenwerkingsverband van verschillende onderzoeksafdelingen van Sanquin, het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC), de beide Academische Ziekenhuizen in Amsterdam (AMC en VUmc) en de Faculteit Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica (FNWI) van de Universiteit van Amsterdam. Zij werken hier intensief samen aan fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek naar hart- en vaatziekten. Hieronder valt een breed scala aan aandoeningen, zoals vaatproblemen, hartritme stoornissen, nierziekten en stollingsziekten.

Onderwijs voor studenten Universiteit van Amsterdam

Sanquin verzorgt al vele jaren het immunologisch Bachelor- en Masteronderwijs aan de faculteit Natuurwetenschappen, Wiskunde en Informatica van de Universiteit van Amsterdam (UvA). Het Mastergedeelte doen wij in samenwerking met het Amsterdams Medisch Centrum (AMC).

Sanquin speelt een grote rol in de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijs. Zo ontwikkelden we in 2012 een nieuw praktijkgericht vak (‘Immunologie, research en kliniek’) voor derdejaarsstudenten Biomedische Wetenschappen. Dit vak bevat practica waarin studenten werken met gevorderde technieken die artsen in opleiding (aio’s) en onderzoekers ook in het immunologisch onderzoek gebruiken. Studenten zien zo hoe immunologisch onderzoek in zijn werk gaat. Daardoor zijn ze beter voorbereid op de stageperiodes in de eindfase van hun studie.

Voor de cursus, die Sanquin verzorgt, kwamen studenten ook een dag naar onze labs. Tijdens presentaties en rondleidingen op de onderzoeksafdelingen leerden zij welke rol Sanquin speelt op het gebied van

bloedgericht onderzoek. Zo ervaren studenten dat Sanquin niet alleen een bloedbank is, maar vooral ook een vooraanstaand onderzoeksinstituut waar ze een stage kunnen doen of na hun afstuderen promotieonderzoek kunnen gaan uitvoeren om hun doctorsgraad te behalen.

5. Financiële resultaten en financiële positie

Bedrijfsopbrengsten

Het totaal van de bedrijfsopbrengsten steeg in 2012 met € 29,4 miljoen naar € 429,0 miljoen (+7%). De belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de bedrijfsopbrengsten kunnen als volgt worden samengevat:

- Bij de Bloedbank was sprake van een omzetzijging van € 7,8 miljoen (-5%). Dit is in lijn met de dalende afzet van de bloedproducten.
- Leveringen van plasmaproducten hebben geleid tot een toename van de omzet met € 12,6 miljoen (+7%). Deze toename is vooral toe te schrijven aan de productie van Cinryze™ voor de Amerikaanse markt.
- De omzet van diagnostische dienstverlening op bloedmonsters van Nederlandse instellingen voor gezondheidszorg groeide in 2012 met € 1,0 miljoen (+5%) door een uitbreiding van de dienstverlening gecombineerd met een reguliere verhoging van de tarieven.
- Research kende een daling van de omzet uit externe subsidie-inkomsten en contractresearch van € 1,8 miljoen (-18%). Structurele bekostiging van een voor de organisatie adequaat onderzoeksprogramma vraagt blijvende aandacht voor de externe funding.
- De overige bedrijfsopbrengsten laten een stijging zien van € 3,0 miljoen.

Bedrijfslasten

De bedrijfslasten zijn in 2012 gestegen met € 24,9 miljoen naar € 403,5 miljoen (+7%). De belangrijkste verklarende factoren hiervoor zijn:

- De kosten voor 'Grond- en hulpstoffen' zijn gestegen met € 22,4 miljoen (+22%), vooral door de gestegen productie van plasmaproducten.
- De kosten voor lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenpremies zijn in 2012 toegenomen met € 7,5 miljoen (+5%). Conform de CAO Sanquin 2011-2014 zijn de salarissen verhoogd en ook bij de sociale lasten en pensioenpremies zijn kostenverhogingen zichtbaar (+6%).
- De afschrijvingen op materiële vaste activa zijn gestegen met € 3,2 miljoen (+15%) in lijn met de grote investeringen in gebouwen en procesapparatuur in de afgelopen jaren.
- De overige bedrijfskosten zijn gedaald met € 8,2 miljoen (-7%). Deels komt dat door vrijval van personele voorzieningen.

Resultaat

De bedrijfskosten zijn in 2012 minder hard gestegen dan de bedrijfsopbrengsten. Het bedrijfsresultaat is hierdoor gestegen naar € 25,5 miljoen (+21%).

De rentebaten in 2012 zijn nagenoeg gelijk aan de rentelasten (2011: per saldo rentebaten van € 0,4 miljoen).

De post Belastingen heeft, evenals in 2011, in 2012 een negatieve invloed op het resultaat van € 0,6 miljoen. Het Aandeel derden van -/- € 0,6 miljoen is opgenomen om het geconsolideerde resultaat van Sanquin, waarin CAF voor 100% is opgenomen, te corrigeren voor het minderheidsbelang in CAF dat niet in handen is van Sanquin.

Het bedrijfsresultaat, gecombineerd met bovengenoemde financiële baten en lasten en belastingen, leidt per saldo tot een nettoresultaat van € 23,3 miljoen, ten opzichte van € 20,1 miljoen in 2011.

De specificatie van de stijging van het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting is als volgt:

	(x € 1.000,=)	€	€
Toename som der bedrijfsopbrengsten			29.407
Toename grond- en hulpstoffen		-/- 22.422	
Toename salarissen en sociale lasten		-/- 7.465	
Toename afschrijvingskosten		-/- 3.188	
Afname overige bedrijfskosten		8.182	
Toename som der bedrijfslasten			-/-24.893
Toename bedrijfsresultaat			4.514

Financiële positie

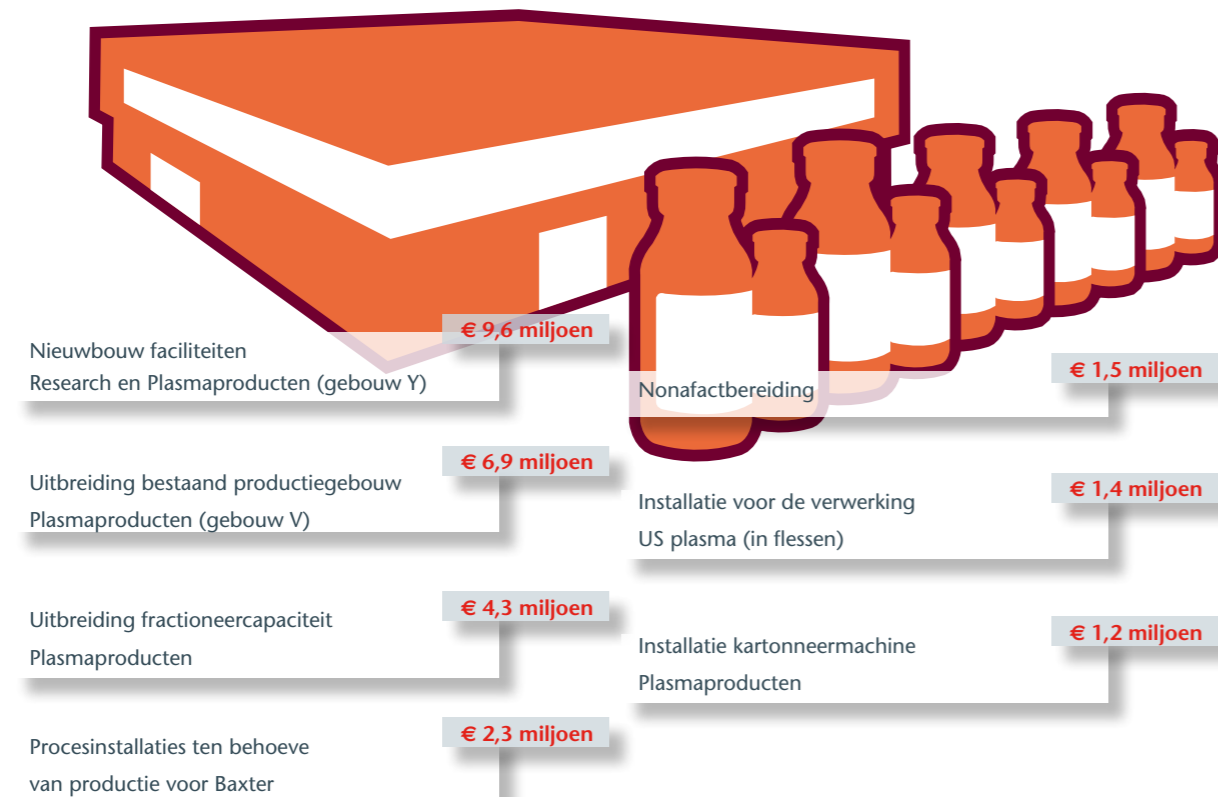
De liquiditeit van de Stichting is in 2012 licht toegenomen. Enerzijds was sprake van positieve resultaten. Anderzijds waren veel liquiditeiten nodig ter financiering van investeringen en uitbreiding van werkkapitaal.

Het werkkapitaal van Sanquin kan als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2012 (x € 1.000,=)	31-12-2011
	€	€
Liquide middelen	77.362	76.044
Kortlopende vorderingen	82.481	66.525
Voorraden	132.593	119.485
Kortlopende schulden	-/-87.584	-/-69.090
Werkkapitaal	204.852	192.964

Met name door de verhoging van de activiteiten bij de divisie Plasmaproducten is het werkkapitaal van de Stichting met € 11,9 miljoen gestegen naar € 204,9 miljoen.

De investeringen in 2012 groter dan € 1,0 miljoen in materiële vaste activa zijn:

Ten aanzien van investeringen in materiële vaste activa geldt dat deze bij voorkeur gefinancierd worden met op lange termijn voor de Stichting beschikbare middelen. Uit onderstaande specificatie blijkt dat dit is gerealiseerd:

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,=)	€	€
Materiële vaste activa	173.327	157.348
Financiering met lange termijn middelen	378.444	350.312

De financiering met lange termijn middelen kan als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,=)	€	€
Groepsvermogen	325.472	301.584
Voorzieningen	17.666	18.814
Langlopende schulden	35.306	29.914
Financiering met lange termijn middelen	378.444	350.312

Uit de balans kan worden afgeleid dat de solvabiliteit (Groepsvermogen / Totaal Vermogen) van Sanquin, ondanks het hoge investerings-niveau, stabiel is gebleven op 70% ten opzichte van 2011.

6. Risico's en risicobeheersing

Risicoprofiel

De activiteiten van Sanquin zijn deels gebaseerd op een publieke, door de Nederlandse overheid vastgestelde, taak. Voor het overige spelen zij zich af in een marktconforme, internationale omgeving. De goedkeuring door de Nederlandse overheid van de begroting en jaarrekening van Sanquin is wettelijk vastgelegd en richt zich primair op het publieke deel. In het marktconforme deel zijn er, vanuit de aard van die omgeving, onvermijdelijke en andere risico's dan in het publieke deel. Sanquin besteedt veel aandacht aan een volledige en frequente informatie van overheid, afnemers en gebruikers van haar producten over dit onderwerp.

Wetenschappelijke ontwikkelingen, waardoor synthetische alternatieven voor bloedproducten worden ontwikkeld en op de markt geïntroduceerd, kunnen een bedreiging vormen voor de bedrijfseconomisch verantwoorde exploitatie van met name de bereiding van plasma-producten.

Door het wegvallen van de vraag naar sommige producten worden er minder verschillende producten uit eenzelfde hoeveelheid grondstof geïsoleerd. Hierdoor verkleint het aantal dragers voor de gemeenschappelijke kosten van inzameling, testen en bereiden van plasmaproducten. Voor sommige producten zijn of komen synthetische alternatieven op de markt. Hierdoor wordt voor sommige producten een daling van de afzet verwacht. Een sneller dan verwachte vervanging van plasma-producten door synthetische alternatieven kan grote effecten hebben op het bedrijfsresultaat.

In toenemende mate is sprake van export en contractproductie van plasmaproducten. Hierdoor kan de afzet van jaar tot jaar aanzienlijk fluctueren en staat Sanquin meer dan voorheen bloot aan exportrisico's en politieke risico's die samenhangen met de landen waaraan wordt geleverd. Zonder de bijdrage van export en contractproductie kan de

voorziening van plasmageneesmiddelen in Nederland in gevaar komen en duurder worden.

Bij bereiding van geneesmiddelen uit plasma speelt kwaliteitszorg een belangrijke rol. Een van de uitgangspunten is dat productiestoringen direct leiden tot het blokkeren van productiebatches om onzekerheid over de kwaliteitsborging te voorkomen. Het verder verhogen van de kwaliteitsmaatregelen verkleint de kans op productiestoringen.

Eén van de hoofdactiviteiten van Sanquin is het leveren van producten voor therapeutische toepassing bij de mens. Het verzamelen van de grondstof voor deze producten, het testen ervan en het uitvoeren van de bereiding, vinden plaats binnen een uitgebreid stelsel van nationale wetgeving en Europese richtlijnen. Sanquin voldoet aan deze wetgeving en richtlijnen, die onder andere gedetailleerde eisen stellen aan de kwaliteitszorg. De grondstof voor vele van onze producten is biologisch menselijk materiaal die om die reden een bijzonder risicoprofiel kent. Sanquin stelt alles in het werk om de veiligheid van haar producten te maximaliseren, maar is zich bewust van de beperkingen die een biologische grondstof in dit opzicht met zich meebrengt. Sanquin vindt het noodzakelijk R&D uit te voeren om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de producten te blijven verhogen.

Sanquin is een organisatie waarvan de soms zeer verschillende activiteiten in aparte divisies zijn ondergebracht. De risico's waarmee Sanquin wordt geconfronteerd worden per divisie beoordeeld en op corporate niveau vergeleken en vastgesteld.

Sanquin heeft een verscheidenheid aan ICT-systemen (hardware, software, computernetwerken en datacommunicatie). De ICT-infrastructuur is ontworpen om de organisatie op een effectieve, betrouwbare en veilige manier te ondersteunen. De continuïteit van de bedrijfsprocessen is in hoge mate afhankelijk van de goede werking van de ICT-systemen. De performance en de werking van de veiligheidsmaatregelen in de ICT-omgeving wordt daarom permanent gemonitord, zodat snelle bijsturing in geval van (dreigende) verstoringen mogelijk is. Voor

applicaties die tijdkritische processen ondersteunen zoals het landelijke testlaboratorium voor donaties zijn procedures ontwikkeld waarbij ingeval van technische storingen tijdelijk met alternatieve procedures gewerkt kan worden. Er is bovendien een overeenkomst gesloten met een laboratorium in België om in geval van nood naar dat laboratorium te kunnen uitwijken. De noodprocedures worden van tijd tot tijd in de praktijk getest.

Risicobeheersing

Als werkmodel voor risicobeheersing wordt uitgegaan van het "Committee of Sponsoring Organizations" raamwerk (COSO) voor interne beheersing. De in het raamwerk opgenomen elementen zijn binnen Sanquin in belangrijke mate aanwezig. Binnen alle divisies bestaan beleidsregels en procedures ter beheersing van geïdentificeerde risico's. De belangrijkste zijn:

- De structuur van de organisatie zoals vastgelegd in statuten, documenten over de inrichting van de organisatie, besluitvormingsprocedures van de Raad van Bestuur en divisiedirecteuren, procedures voor interne delegatie van bevoegdheden en autorisaties voor externe vertegenwoordiging van de organisatie.
- De "accounting manual" met de handleiding voor de inrichting van de financiële verslaglegging en de voor de opstelling te volgen procedures.
- Het treasury beleid waarin de beleidsregels voor het cash- en valutamanagement zijn opgenomen.
- Het kwaliteitsbeleid waarin het systeem voor kwaliteitszorg wordt beschreven.
- Project control procedures waarin verantwoordelijkheden, bevoegdheden en rapportages over uit te voeren projecten zijn vastgelegd.
- Standard Operating Procedures voor de vele uitvoeringsprocessen op uitvoeringsniveau.
- Gedragsregels en klokkenluidersregeling.
- Procedures ter voorkoming van fraude op gebied van wetenschappelijk onderzoek.

- Risico inventarisaties en evaluaties in het kader van het Arbo- en milieubeleid.
- Verzekeringen op het gebied van productaansprakelijkheid en andere bedrijfsrisico's.
- Procedures en voorzieningen ter beveiliging van de ICT-infrastructuur en back up voorzieningen in geval van technische storingen.

De organisatiestructuur en het beleid zijn gericht op heldere informatie en communicatie. Geformaliseerd werkoverleg is hiervan de belangrijke basis. Daarnaast zijn er interne mededelingen, een personeelsblad, een blad voor ziekenhuizen, een blad voor donors, een intranet en een website. De interne communicatie van financiële informatie vindt maandelijks plaats. Managementinformatie over personeelszaken en kwaliteitszaken wordt per kwartaal binnen een geformaliseerd systeem gedistribueerd. Ook opleiding en training leveren een bijdrage aan de communicatie. Voor de verschillende divisies bestaan gestructureerde interne en externe opleidingsprogramma's. Er is een structuur voor de communicatie met vertegenwoordigers van donors en van gebruikers van de Sanquin producten en diensten, zowel landelijk als per bloedbank divisie. Er zijn adviesraden met externe deskundigen die de Raad van Bestuur adviseren over ethiek, wetenschap, medische zaken en donorzaken.

De bewaking van de beheersingsmaatregelen vindt plaats door de periodieke maandelijks bespreking van de financiële managementinformatie door Raad van Bestuur en directeuren. De financiële rapportage wordt ook besproken met de Raad van Toezicht. Minimaal twee maal per jaar bespreekt de Raad van Bestuur bovendien de algemene gang van zaken in iedere divisie tijdens een bedrijfsbezoek. Financiën, personeelszaken, kwaliteitszaken en bouw staan standaard op de agenda. Interne regelingen voor het melden van claims en procedures door derden zijn schriftelijk vastgelegd. De Raad van Bestuur meldt claims tijdens het overleg met de Raad van Toezicht. Een bespreking van de belangrijkste risico's op strategisch niveau maakt jaarlijks deel uit van de discussie over het Middellange Termijn Plan van Sanquin.

Het kwaliteitsbeleid van Sanquin is schriftelijk vastgesteld en richt zich op kwaliteitssystemen GMP en ISO. In dit verband worden de verschillende bedrijfsonderdelen frequent geïnspecteerd door de Inspectie Gezondheidszorg van het ministerie van VWS, alsmede in het kader van ISO-certificaties. Ook zijn er audits van controle-autoriteiten uit landen waar de divisie Plasmaproducten worden geleverd, zoals de Verenigde Staten, Brazilië en Turkije. Het uitvoeren van periodieke interne audits is één van de taken van de concernafdeling Kwaliteitszorg en maakt deel uit van de continue bewaking van het risicobeheersingssysteem. Periodiek vinden er externe risico inventarisaties en evaluaties plaats, incidenteel ook in verband met de productaansprakelijkheidsverzekering. De externe accountant beoordeelt in het kader van de controle van de jaarrekening het functioneren van operationele procedures. De bevindingen worden gerapporteerd aan de divisiedirecteuren en aan de Raad van Bestuur. De externe accountant rapporteert op basis van het jaarlijkse accountantsverslag aan de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht. De Raad van Bestuur verklaart door het tekenen van de “Letter of Representation” dat de verstrekte informatie volledig en juist is. De Raad van Bestuur baseert zich daarbij mede op de verklaringen van de divisiedirecteuren.

Naast de hierboven genoemde elementen zijn er diverse andere die samen het kader vormen voor de risicobeheersing. Elementen zoals integriteit, zakelijke ethiek, deskundigheid van medewerkers, stijl van leidinggeven en de wijze van delegatie van bevoegdheden en verantwoordelijkheden maken daar deel van uit. In de Sanquin gedragsregels is een aantal kernwaarden vastgelegd door de Raad van Bestuur. Het gaat daarbij om service, resultaatgerichtheid, flexibiliteit en samenwerking.

Op grond van de beschreven activiteiten verklaart de Raad van Bestuur naar beste weten dat het proces van interne risicobeheersing in het verslagjaar 2012 in het algemeen naar behoren heeft gefunctioneerd. In 2012 hebben geen grote incidenten of verstoringen van de bedrijfsprocessen plaatsgevonden. De werkelijke effectiviteit kan slechts aan de

hand van de resultaten over een langere periode worden beoordeeld. Een verdere uitbouw en completering van de beheersingsprocessen zal in de komende jaren plaats vinden, in ieder geval omdat ook de externe wereld verandert en Sanquin zich daarbij wil en moet aanpassen. Het beleid van de Raad van Bestuur blijft erop gericht het risicobeheersingssysteem voortdurend te toetsen en te verbeteren.

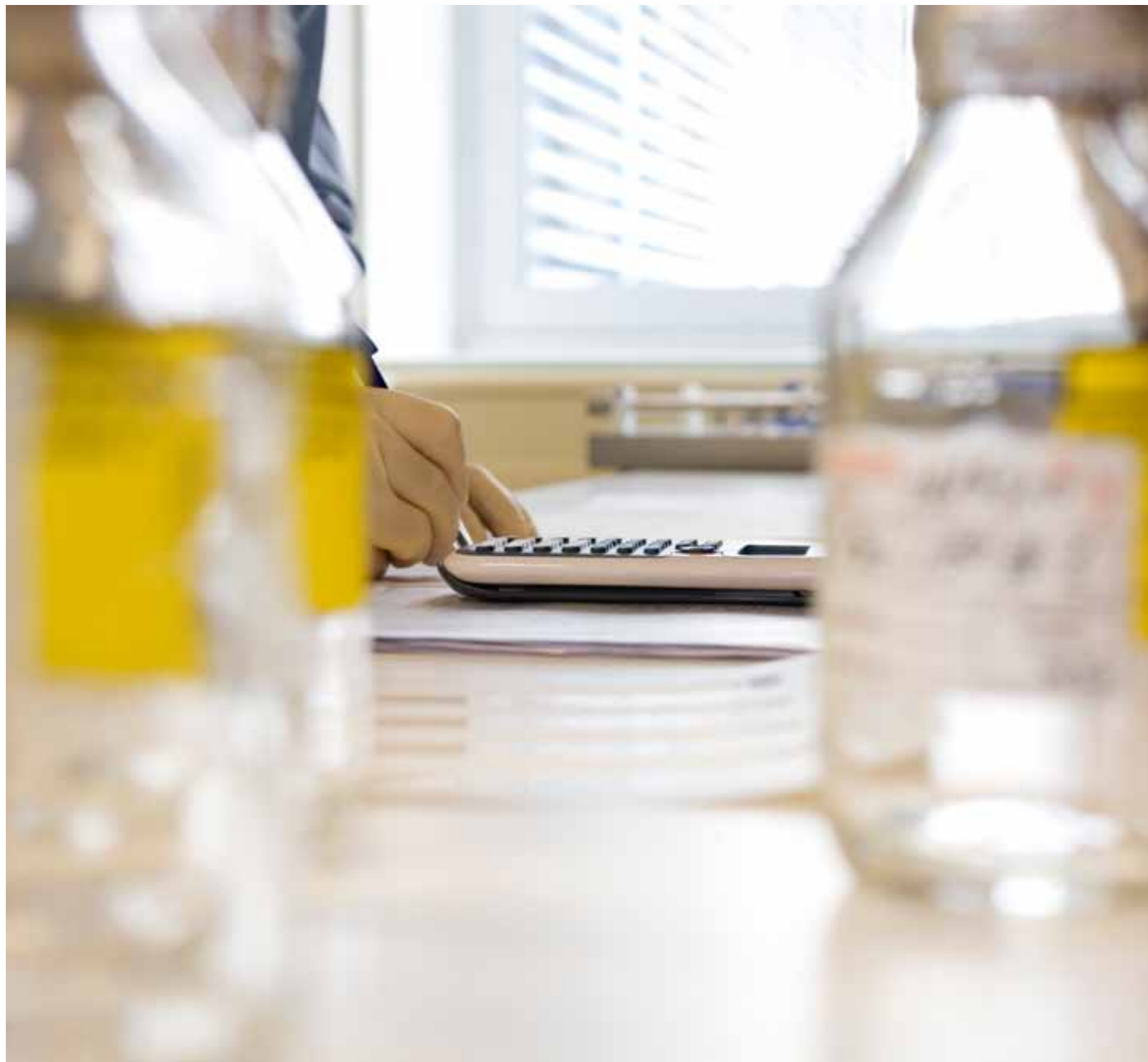
7. Vooruitzichten voor 2013

In 2010 is een aanvang gemaakt met een grootschalig investeringsprogramma. In dit kader is in 2012 hard gewerkt aan de nieuwbouw op de locatie in Amsterdam ten behoeve van de divisies Plasmaproducten, Diagnostiek en Research. De nieuwbouw van gebouw Y is in september 2012 opgeleverd. In 2013 zal verder worden geïnvesteerd in een upgrade van de technische processen en systemen om in de toekomst te kunnen blijven voldoen aan veiligheids- en kwaliteitseisen. In dat kader zal worden gestart met de sloop van een klein productiegebouw, waarna op de vrijkomende ruimte een groter gebouw zal worden gerealiseerd met technische installaties, koe- en vriesruimtes en kantoren ten behoeve van de divisie Plasmaproducten. Dit investeringsprogramma wordt gefinancierd uit eigen middelen. De liquide middelen van de Stichting zullen naar verwachting de komende jaren daardoor dalen.

De levering van kort houdbare bloedproducten daalt in 2013 naar verwachting ten opzichte van 2012. De prijzen van de kort houdbare bloedproducten stijgen in 2013 met gemiddeld 0,3% op basis van de door de minister van VWS goedgekeurde begroting van de Bloedbank. Per saldo zal de omzet van de Bloedbank dalen. Uitdaging daarbij is om niet alleen de variabele kosten maar ook de vaste kosten van de bloedbank te verlagen, om te voorkomen dat een sluitende exploitatie van de bloedbankactiviteiten slechts mogelijk is met grote prijsstijgingen. De researchbijdrage die is geïncorporeerd in de prijzen, stijgt met € 2,0 miljoen.

Voor de omzet van plasmaproducten wordt in 2013 een voortgaande stijging verwacht. Deze stijging wordt vooral verwacht bij de contractproductie voor derden (Cinryze™ voor de Amerikaanse markt en start van de productie voor Baxter). De omzet van de overige producten blijft naar verwachting stabiel. Er zullen wederom relatief grote investeringen plaatsvinden voor de vernieuwing van het productenpakket, maar ook voor de integratie van de productie activiteiten met de CAF en de komst van Baxter.

Voor de divisies Diagnostiek, Reagents en Research wordt in 2013 een lichte stijging van de opbrengsten verwacht.

Jaarrekening 2012

Geconsolideerde Jaarrekening 2012

Geconsolideerde balans per 31 december 2012 (voor resultaatbestemming)

	Ref.	31 december 2012		31 december 2011	
		€	€	€	€
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa	5	173.327		157.348	
Financiële vaste activa	6	265		0	
			173.592		157.348
Vlottende activa					
Vorraden	7	132.593		119.485	
Vorderingen	8	82.481		66.525	
Liquide middelen	9	77.362		76.044	
			292.436		262.054
			466.028		419.402
Passiva					
Groepsvermogen					
Eigen vermogen	10	306.191		282.920	
Aandeel derden	11	19.281		18.664	
			325.472		301.584
Voorzeningen	12		17.666		18.814
Langlopende schulden	13		35.306		29.914
Kortlopende schulden	14		87.584		69.090
			466.028		419.402

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2012

	Ref.	2012		2011	
		€	€	€	€
Netto-omzet	16	385.077		381.177	
Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werk		29.754		7.265	
Overige bedrijfsopbrengsten		14.152		11.134	
			428.983		399.576
Som der bedrijfsopbrengsten					
Kosten van grond- en hulpstoffen		122.536		100.114	
Lonen en salarissen	17	125.234		119.582	
Sociale lasten incl. pensioen	17	26.951		25.138	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	21	25.045		21.857	
Overige bedrijfskosten	22	103.706		111.888	
			403.472		378.579
Som der bedrijfslasten					
			25.511		20.997
Bedrijfsresultaat					
Opbrengst materiële vaste activa	24		0		0
Opbrengst financiële vaste activa	24		-1.035		0
Rentebaten	24		1.584		3.714
Rentelasten	24		-1.544		-3.302
			24.516		21.409
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen					
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	26		-628		-604
Aandeel derden			-617		-719
			23.271		20.086
Resultaat na belastingen					

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2012

	2012		2011	
	(x € 1.000,-)	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat		25.511		20.997
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen op materiële vaste activa		25.045		21.857
Mutatie voorzieningen		-1.148		8.861
		23.897		30.718
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>				
Toename Voorraden		-13.108		-14.626
Toename Vorderingen		-15.956		-1.293
Toename Kortlopende schulden		18.494		-901
		-10.570		-16.820
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		38.838		34.895
Opbrengst vaste activa		0		0
Overige mutaties consolidatie		890		-819
Ontvangen interest		1.584		3.714
Vennootschapsbelasting		-628		-604
Betaalde interest		-1.544		-3.302
		302		-1.011
Kasstroom uit operationele activiteiten		39.140		33.884

	2012		2011	
	(x € 1.000,-)	€	€	€
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa		-41.136		-45.456
Desinvesteringen materiële vaste activa		0		0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-41.136		-45.456
		-1.996		-11.572
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Ontvangst uit langlopende schulden		10.500		5.518
Aflossing langlopende schulden		-7.186		-6.158
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		3.314		-640
Netto kasstroom		1.318		-12.212
Toename/(afname) geldmiddelen		1.318		-12.212

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2012		2011	
	(x € 1.000,-)	€	€	€
Stand per 1 januari		76.044		88.256
Mutatie boekjaar		1.318		-12.212
Stand per 31 december		77.362		76.044

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De activiteiten van Sanquin betreffen de bereiding en levering van lang en kort houdbare bloedproducten in Nederland alsmede bloedonderzoek in opdracht van derden. Sanquin voert tevens gesubsidieerd en contractonderzoek uit en verzorgt onderwijs in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam. In België worden door dochteronderneming CAF lang houdbare bloedproducten bereid en geleverd. In Finland wordt door Sanquin Oy voor de lokale markt de marketing verzorgd voor de lang houdbare bloedproducten. Stichting Sanquin Bloedvoorziening heeft als hoofdlocatie Plesmanlaan 125, 1066 CX te Amsterdam en is ingeschreven in de Kamer van Koophandel Amsterdam onder nummer 41217565.

1.2 Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening opgenomen, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de Stichting Sanquin Bloedvoorziening overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Intercompany-transacties, intercompany-resultaten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Groep.

Aangezien de winst-en-verliesrekening over 2012 van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, is in de enkelvoudige jaarrekening volstaan met een beperkte toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening.

De in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn:

- Stichting Sanquin Bloedvoorziening, Amsterdam, Nederland
- CAF-DCF CVBA, Brussel, België (50,01%)
- Sanquin Oy, Helsinki, Finland (100%)
- Euroclone BV, Amsterdam, Nederland (100%)

1.3 Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Sanquin en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn

aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.4 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen gemiddelde koersen. Koersverschillen met betrekking tot liquide middelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

1.5 Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de

verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Vreemde valuta

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij voornamelijk haar bedrijfsactiviteiten uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit zijn de functionele en presentatievaluta van Sanquin.

Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.

2.4 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek

van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Op vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering wordt niet afgeschreven tot het moment dat het activum in gebruik wordt genomen.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 2.6.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten. De implementatiekosten van software wordt rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van de activa. Voor de toekomstige kosten voor groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

2.5 Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, kan men ervan uitgaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor

zover de Stichting Sanquin Bloedvoorziening in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Vorderingen op deelnemingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Effecten

De onder financiële vaste activa opgenomen effecten die bestemd zijn om de uitoefening van de werkzaamheid van de onderneming duurzaam te dienen, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Waardeverminderingen van deze effecten worden verwerkt ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten leningen die tot de vervaldag zullen worden aangehouden. Deze vorderingen worden gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de aflossingswaarde en direct verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

2.6 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de Stichting wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is veelal gelijk aan de directe opbrengstwaarde bij verkoop.

2.7 Voorraden

Grond- en hulpstoffen en halffabricaten

De grondstoffen omvatten plasma en hulpmaterialen. Deze voorraden zijn gewaardeerd tegen kostprijs of eventuele lagere marktwaarde. Een voorziening voor incurante voorraden is waar nodig in mindering gebracht op de waarde van de voorraad.

De halffabricaten, inclusief de per balansdatum onderhanden productie, zijn gewaardeerd tegen direct bestede kosten plus een opslag voor directe fabricagekosten, of eventuele lagere marktwaarde. Een voorziening voor incurante voorraden is waar nodig in mindering gebracht op de waarde van de voorraad.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad gereed product is gewaardeerd tegen de grondstofkosten plus de direct toerekenbare fabricagekosten, dan wel lagere marktwaarde. Een voorziening voor incurante voorraden is waar nodig in mindering gebracht op de waarde van de voorraad. Handelsgoederen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. Een voorziening voor incurante voorraden is waar nodig in mindering gebracht op de waarde van de voorraad.

2.8 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de

ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

2.9 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan een jaar. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

2.10 Aandeel derden

Het aandeel derden als onderdeel van het groepsvermogen wordt gewaardeerd tegen het bedrag van het nettobelang in de desbetreffende groepsmaatschappijen.

2.11 Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorzieningen personeel

De personele voorzieningen bestaan uit verplichtingen met betrekking tot bestaande afvloeiingsregelingen, reorganisatiekosten, gereserveerde

en te compenseren pensioenpremies, jubileumuitkeringen, doorbetaling bij langdurige ziekte en verplichtingen ten aanzien van de overgangsregeling persoonlijk levensfasebudget conform de CAO Sanquin.

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het verslagjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen uit hoofde van verrekenbare verschillen en beschikbare voorwaartse verliescompensatie worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Latente belastingen worden verantwoord voor tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures, tenzij Sanquin in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijk verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

2.12 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen aflossingswaarde. Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden direct verwerkt in de winst- en verliesrekening. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de op dat moment geldende aflossingswaarde. Het gedeelte van de langlopende schulden dat wordt afgelost in het komende boekjaar, is opgenomen onder de kortlopende schulden.

2.13 Leasing

Bij de Stichting Sanquin Bloedvoorziening kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de Stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen kunnen al gerealiseerd worden zodra zij voorzienbaar zijn.

3.2 Opbrengstverantwoording

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden verwerkt indien en voorzover de betreffende diensten daadwerkelijk zijn verricht.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling van monetaire posten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

3.3 Netto-omzet

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de groep.

3.4 Overige bedrijfsopbrengsten

Overige bedrijfsopbrengsten bestaan uit onder andere uit subsidie-opbrengsten. Subsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting Sanquin Bloedvoorziening de condities voor ontvangst kan aantonen.

3.5 Kosten van grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen zijn de aan de netto-omzet direct toe te rekenen verbruikte grondstoffen, alsmede kosten van fabricage tegen inkoopwaarde, dan wel bij handelsgoederen de directe inkoopwaarde. Tevens zijn hierin begrepen, indien van toepassing, de afwaardering van voorraden tot lagere marktwaarde en eventuele getroffen voorzieningen voor incurante voorraden.

3.6 Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenbijdragen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Sanquin maakt voor de pensioenregeling in Nederland gebruik van het Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn.

De verplichtingen die voortvloeien uit de rechten van het personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Sanquin betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) van het pensioenfonds dit toelaat. Naar de stand van ultimo maart 2013 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 105% (bron: website www.pfzw.nl d.d. 24 april 2013). In 2014 dient het pensioenfonds een dekkingsgraad van tenminste 105% te hebben. Het pensioenfonds verwacht hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Sanquin heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Sanquin heeft daarom allen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar als last verantwoord in de winst- en verliesrekening. Pensioenregelingen van dochterondernemingen in het buitenland, die vergelijkbaar zijn met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, worden eveneens volgens de verplichtingenbenadering verwerkt. Van buitenlandse pensioenregelingen die niet vergelijkbaar zijn wordt een beste schatting gemaakt van de per balansdatum bestaande verplichting, op basis van een in Nederland algemeen aanvaarde actuariële waarderingmethodiek.

3.7 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

3.8 Bijzondere posten

Bijzondere kosten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

3.9 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

3.10 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met vrijgestelde winstbestanddelen, investerings- en overige faciliteiten. De belastingplicht is alleen van toepassing op het marktconforme deel van de organisatie.

4. Beheer van financiële risico's

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening is onderhevig aan verschillende financiële risico's: prijrisico (waaronder valutarisico, marktrisico en rente- en kasstroomrisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico. De omvang van deze risico's in de dagelijkse bedrijfsvoering is niet zodanig dat financiële instrumenten worden gebruikt om de risico's af te dekken. Het beheer van financiële risico's wordt centraal uitgevoerd door de afdeling Concern Control op basis van beleid dat is vastgesteld door de Raad van Bestuur.

4.1 Prijsrisico

Valutarisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening is voornamelijk werkzaam in de Europese Unie. Indien significante meerjarige leveringsverplichtingen worden aangegaan, zoals bij de levering van Cinryze voor de Ameri-

kaanse markt, worden in principe prijsafspraken in Euro's gemaakt, ook als levering plaatsvindt aan landen buiten de Europese Unie. De resterende transacties in buitenlandse valuta zijn relatief gering en eventuele daaruit resterende risico's worden derhalve niet afgedekt.

Marktrisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening is onderhevig aan risico's met betrekking tot grondstof- en energieprijzen. Dit risico wordt beheerst door de afhankelijkheid van leveranciers zoveel mogelijk te verminderen, de inkoop waar mogelijk te centraliseren en zoveel mogelijk langdurige prijsafspraken te maken met leveranciers. Uitgangspunt bij het aangaan van inkooprelaties is dat gestreefd wordt naar prijsstijgingen die vallen binnen de marges van de overheidsregeling voor prijscompensatie voor budgetten in de gezondheidszorg.

Rente- en kasstroomrisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt de Stichting risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt de Stichting risico's over de marktwaarde.

Met betrekking tot deze vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico's gecontracteerd.

4.2 Kredietrisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop van kort houdbare bloedproducten vindt plaats aan Nederlandse ziekenhuizen. Bij de verkoop van lang houdbare bloedproducten vindt alleen verkoop plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van de Stichting. Verkoop vindt plaats op basis van krediettermijnen tussen de 14 en 60 dagen. Voor grote leveringen kunnen aanvullende zekerheden worden gevraagd, waaronder vooruitbetalingen en garantiestellingen, of worden kredietverzekeringen afgesloten.

4.3 Liquiditeitsrisico

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten. Tot op heden zijn geen specifieke bankconvenanten van toepassing.

Toelichting op de balans

5. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Bedrijfsgebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
(x € 1.000,=)	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2012					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	107.139	152.588	25.036	22.063	306.826
Cumulatieve afschrijvingen	-34.678	-96.117	-18.683	0	-149.478
Boekwaarden	72.461	56.471	6.353	22.063	157.348
Mutaties					
Investeringen	6.158	10.851	2.259	21.868	41.136
Mutaties	9.417	10.277	-1.753	-18.038	-97
Desinvesteringen	-96	-1.359	-71	0	-1.526
Mutatie Afschrijvingen		-1.861	1.845	1	-15
Afschrijvingen	-6.737	-15.398	-2.910	0	-25.045
Afschrijvingen desinvesteringen	96	1.359	71	0	1.526
Saldo	8.338	3.869	-559	3.831	15.979
Stand per 31 december 2012					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	122.617	172.357	25.471	25.893	346.338
Cumulatieve afschrijvingen	-41.318	-112.018	-19.676	1	173.011
Boekwaarden	81.299	60.339	5.795	25.894	173.327
Afschrijvingspercentages	0%-10%	10%-20%	20%-33%	0%	

Investeringen in projecten die per balansdatum nog onderhanden zijn worden verantwoord in de kolom 'Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering'. Na oplevering worden deze projecten verantwoord als 'Bedrijfsgebouwen en terreinen', 'Machine en installaties' of 'andere vaste bedrijfsmiddelen'. De bijbehorende afboeking van 'Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering' is zichtbaar als een negatieve post bij de 'Investeringen'.

De activa staan ter vrije beschikking van de Stichting.

De actuele waarde van de vaste activa wijkt niet significant af van de boekwaarde.

De investeringen in 2012 groter dan € 1,0 miljoen in materiële vaste activa zijn:

- Nieuwbouw faciliteiten Research en Plasmaproducten (gebouw Y) € 9,6 miljoen
- Uitbreiding bestaand productiegebouw Plasmaproducten (gebouw V) € 6,9 miljoen
- Uitbreiding fractioneercapaciteit Plasmaproducten € 4,3 miljoen
- Procesinstallaties ten behoeve van productie voor Baxter € 2,3 miljoen
- Nonafactbereiding € 1,5 miljoen
- Installatie voor de verwerking US plasma (in flessen) € 1,4 miljoen
- Installatie kartonneermachine Plasmaproducten € 1,2 miljoen

In de afschrijvingskosten van 2012 is een bedrag van € 2,5 miljoen begrepen met betrekking tot een bijzondere waardevermindering van het stamcellaboratorium. Op basis van een negatieve aanpassing van de verwachte inkomsten uit contractresearch is de boekwaarde van het stamcellaboratorium in 2012 volledig afgeschreven.

6. Financiële vaste activa

	Deelnemingen	Totaal
(x € 1.000,=)	€	€
Stand per 1 januari 2012	0	0
Investeringen	1.300	1.300
Resultaat deelnemingen	-1.035	-1.035
Desinvesteringen	0	0
Stand per 31 december 2012	265	265

Deelnemingen

Sanquin heeft in 2012 een financieel belang verworven in Xenikos BV, te Nijmegen. Xenikos is een biotechnologisch bedrijf dat een experimenteel geneesmiddel T-Guard® ontwikkelt. T-Guard® is een geneesmiddel voor het behandelen van ernstige afstotingsreacties bij patiënten na een transplantatie met bloedstamcellen van een donor: Graft-Versus-Host Disease (GVHD). Het aandelenbelang van Sanquin bedraagt 37,44%. Sanquin heeft een verplichting om op basis van toekomstige milestones in het ontwikkeltraject van een nieuw medicijn aanvullend € 1,3 miljoen euro te investeren in het aandelenkapitaal van Xenikos. Tevens heeft Sanquin een borgstelling afgegeven voor de verplichting van Xenikos uit hoofde van een aan Xenikos toegekend innovatiekrediet voor een bedrag van € 1,9 miljoen euro.

Sanquin heeft een financieel belang in een andere maatschappij: Vitaleech Bioscience NV, te Rotterdam. Het aandelenbelang van Sanquin bedraagt 11%. Vitaleech ontwikkelt een middel tegen ontstekingen van het tandvlees. Het overgrote deel van de aandelen heeft Sanquin verworven in de jaren 2000 tot en met 2005 als vergoeding voor geleverde producten en diensten ten behoeve van onderzoek door Vitaleech. Vanwege onzekerheid over de toekomstige winstgevendheid van de onderneming is het belang volledig afgewaardeerd.

7. Voorraden

	31-12-2012		31-12-2011	
	(x € 1.000,=)	€	€	€
Grond- en hulpstoffen en halffabricaten		93.704	€82.549	
Gereed product en handelsgoederen		30.346	30.935	
Onderhanden werk loonfractioneren		8.543	6.001	
		132.593	119.485	

De voorraden zijn toegenomen als gevolg van de uitbreiding van de activiteiten en vanwege het beleid om de voorraden grondstoffen, hulpstoffen, halffabricaten en gereed product op te hogen in verband met de hogere veiligheidsmarges bij het zekerstellen van de bloedvoorziening.

Bij de waardering van de voorraden is rekening gehouden met een voorziening voor incourantheid van € 18,7 miljoen (2011: € 10,3 miljoen).

De voorraden staan ter vrije beschikking van de Stichting. Uitzondering daarop vormt het onderhanden werk met betrekking tot loonfractioneren voor derden. Bij loonfractioneren levert de contractpartij van Sanquin zelf het te fractioneren plasma aan. Dit plasma en de daaruit voortvloeiende tussen- en eindproducten blijven tijdens het gehele productieproces eigendom van de contractpartij. Als onderhanden werk wordt verantwoord de door Sanquin toegevoegde waarde per balansdatum.

8. Vorderingen

	31-12-2012		31-12-2011	
	(x € 1.000,=)	€	€	€
Handelsdebiteuren		68.998	54.094	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		5.389	3.708	
Overige vorderingen en overlopende activa		8.094	8.723	
		82.481	66.525	

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Handelsdebiteuren

	31-12-2012		31-12-2011	
	(x € 1.000,=)	€	€	€
Handelsdebiteuren		69.783	54.188	
Af: voorziening dubieuze debiteuren		-785	-94	
		68.998	54.094	

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31-12-2012		31-12-2011	
	(x € 1.000,=)	€	€	€
Omzetbelasting		4.895	3.268	
Sociale lasten		494	440	
		5.389	3.708	

Overige vorderingen en overlopende activa

	31-12-2012		31-12-2011	
	(x € 1.000,=)	€	€	€
Waarborgsommen		31	129	
Vooruitbetaalde kosten		1.862	3.675	
Nog te ontvangen inkomsten		6.201	4.919	
		8.094	8.723	

Ten aanzien van de vorderingen zijn geen zekerheden verstrekt aan andere partijen.

9. Liquide middelen

De post geldmiddelen in het kasstroomoverzicht is als volgt samengesteld:

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,-)	€	€
Kas	69	40
Banktegoeden	15.370	15.360
Deposito's	61.923	60.644
	77.362	76.044

De deposito's hebben alle een resterende looptijd van minder dan een jaar.

10. Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de balans in de enkelvoudige jaarrekening nader toegelicht.

11. Aandeel derden

Het verloop van het aandeel derden is als volgt:

	2012	2011
(x € 1.000,-)	€	€
Stand per 1 januari	18.664	18.760
Resultaat boekjaar	617	-96
	19.281	18.664

12. Voorzieningen

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,-)	€	€
Personele voorzieningen	11.966	13.062
Latente belastingverplichtingen	5.700	5.378
Overige voorzieningen	0	374
	17.666	18.814

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Personele voorzieningen	Latente Belastingen	Overige voorzieningen	Totaal
(x € 1.000,-)				
Stand per 1 januari 2012	13.062	5.378	374	18.814
Dotatie	2.787	322	0	3.109
	15.849	5.700	374	21.923
Onttrekkingen	-239	0	0	-239
Vrijval	-3.644	0	-374	-4.018
	11.966	5.700	0	17.666

De personele voorzieningen bestaan uit verplichtingen met betrekking tot bestaande afvloeiingsregelingen, reorganisatiekosten, gereserveerde en te compenseren pensioenpremies, jubileumuitkeringen en doorbetaling bij langdurige ziekte. De dotatie aan de personele voorziening van € 2,8 miljoen komt voort uit uitbreiding van de scope van de reorganisatievoorziening die in 2011 is gevormd ten behoeve van de reorganisatie bloedbank 2015. De voorziening had in 2011 alleen betrekking op de reorganisatie van de primaire bloedbankprocessen. In 2012 is de

scope van de reorganisatie verbreed door ook de bijbehorende facilitaire processen bij de reorganisatie te betrekken. De vrijval van € 3,6 miljoen die is gerealiseerd in de personele voorzieningen heeft eveneens betrekking op de voorziening voor de reorganisatie Bloedbank 2015. Op basis van de eerste resultaten van de plaatsingsprocedure in het kader van die reorganisatie is vastgesteld dat bij de bloedbank een hoger natuurlijk verloop van personeel heeft plaatsgevonden dan voorzien en dat meer mensen dan verwacht een vervangende baan elders

binnen Sanquin hebben geaccepteerd dan verwacht. Hierdoor zal naar verwachting door minder mensen een beroep worden gedaan op de faciliteiten die beschikbaar zijn in het sociaal plan waardoor vorig jaar getroffen reorganisatievoorziening kon worden verminderd. Voor de verschillen tussen de fiscale en de vennootschappelijke waardering van balansposten van CAF-DCF die leiden tot een toekomstige

13. Langlopende schulden

	Aflossingswaarde per 31-12-2012	Aflossings- verplichting 2013	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd
(x € 1.000,=)	€	€	€	€
Leningen	28.500	0	28.500	0
Schulden aan kredietinstellingen	8.884	2.078	6.806	0
Stand per 31 december	37.384	2.078	35.306	0

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn.

De waardering van de langlopende schulden tegen aflossingswaarde benadert de geamortiseerde kostprijs van de schulden.

Leningen

De opgenomen leningen betreffen:

- Een lening van de Landsteiner Stichting voor BloedtransfusieResearch (LSBR) van € 20,0 miljoen. De lening loopt tot en met 2014 en over het uitstaande bedrag is 4,75% rente verschuldigd. Ten behoeve van deze lening zijn geen zekerheden verstrekt.
- Een lening van Baxter van € 8,5 miljoen ter financiering van de procesinstallaties voor de loonfractionering ten behoeve van Baxter. De lening loopt tot en met 2024 en over het uitstaande bedrag is geen rente verschuldigd. Ten behoeve van deze leningen zijn zekerheden

verplichting tot het betalen van vennootschapsbelasting, is een voorziening voor latente belastingen gevormd.

De voorzieningen zijn grotendeels als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

verstrek met betrekking tot de specifieke procesinstallatie die voor het contract wordt geïnstalleerd. De lening wordt terugbetaald door het geven van een korting op het overeengekomen tarief voor loonproductie. Naar verwachting zal de lening in 2013 toenemen als gevolg van voortgaande investeringen in de procesinstallaties.

Schulden aan kredietinstellingen

Dit betreft een drietal leningen van kredietinstellingen ten behoeve van investeringen in de Belgische productiefaciliteiten. In 2012 is een nieuwe lening opgenomen voor een totaalbedrag van € 2,0 miljoen. Daarnaast is in 2012 een bedrag afgelost van € 1,6 miljoen. De leningen hebben looptijden die variëren van 1-10 jaar en kennen rentepercentages die variëren van 2,8% tot 4,5%. Ten aanzien van de leningen zijn door CAF zekerheden in de vorm van hypotheekrechten en pandrechten op de activa van CAF aan de kredietgevers verstrekt.

14. Kortlopende schulden

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,=)	€	€
Aflossingsverplichtingen	2.078	1.292
Salarissen en vakantiegeld	15.331	13.561
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	44.285	29.740
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.984	6.392
Pensioenpremies	1.430	1.380
Overige schulden en overlopende passiva	17.476	16.725
Stand per 31 december	87.584	69.090

De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar.

15. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Per balansdatum zijn door Sanquin investeringsverplichtingen aangegaan van € 58,6 miljoen. Het betreft investeringen voor de nieuwbouwen ten behoeve van de uitbreiding van de huisvesting van de divisies Plasmaproducten en Research en procesapparatuur voor de bereiding van plasmaproducten en laboratoriumapparatuur. De investeringsverplichtingen kennen voor ongeveer de helft een looptijd van minder dan een jaar, en zijn voor de andere helft aangegaan voor een termijn tot maximaal 5 jaar. Deze investeringsverplichtingen worden voor € 16,5 miljoen gefinancierd door Baxter in het kader van de lening ter financiering van de procesinstallaties voor de loonfractionering ten behoeve van Baxter.

Sanquin huurt op vele locaties afnamecentra. De jaarlijkse huurverplichting die daarmee samenhangt, bedraagt € 1,7 miljoen. De diverse huurcontracten kennen looptijden tussen de 1 en 5 jaar. Met name ten behoeve van het wagenpark zijn leasecontracten afgesloten met een jaarlijkse financiële verplichting ter hoogte van € 0,6 miljoen. Leasecontracten kennen een maximale looptijd van 5 jaar.

Aan diverse contractpartijen zijn bankgaranties verstrekt ter waarde van € 0,4 miljoen. Tevens heeft Sanquin een borgstelling afgegeven voor de verplichting van de deelneming Xenikos uit hoofde van een aan Xenikos toegekend innovatiekrediet voor een bedrag van € 1,9 miljoen euro.

Toelichting winst- en verliesrekening

16. Netto-omzet

De netto-omzet kan als volgt worden onderscheiden naar geografische gebieden:

	2012	2011
(x € 1.000,=)	€	€
Nederland	251.667	259.747
Buiten Nederland	133.410	121.430
	385.077	381.177

De netto-omzet is voorts naar de belangrijkste categorieën te onderscheiden:

	2012	2011
(x € 1.000,=)	€	€
Omzet Bloedbanken	154.679	162.430
Omzet Plasmaproducten	192.265	179.708
Omzet Diagnostiek	20.661	19.634
Omzet Reagents	9.250	9.364
Omzet Research en Pharmaceutical Services	8.222	10.041
	385.077	381.177

17. Lonen en salarissen

De kosten voor lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenpremies zijn in 2012 toegenomen met € 7,5 miljoen. Belangrijkste oorzaak is de stijging de salarissen conform de CAO Sanquin. Tevens zijn de sociale lasten en pensioenpremies verhoogd. Tenslotte is de formatie bij de divisie Plasmaproducten gestegen in lijn met de verhoging van de omzet.

	2012	2011
(x € 1.000,=)	€	€
Lonen en salarissen	125.234	119.582
Sociale lasten	17.861	16.353
Pensioenlasten	9.090	8.785
	152.185	144.720

18. Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2012 waren gemiddeld 2.498 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstverband (2011: 2.545). Hiervan zijn er 233 werkzaam in het buitenland (2011: 207).

19. Beloning Raad van Bestuur

De totale beloning, inclusief sociale lasten en pensioenpremies, van de Raad van Bestuur bedraagt € 762. In 2011 bedroeg de totale beloning van de Raad van Bestuur € 773. De specificatie is als volgt:

(x € 1.000,=)	Beloning	Sociale lasten	Pensioenpremies
2012			
A. van Os (vanaf 1-9-2012)	66	3	7
T.J.F. Buunen (tot 1-9-2012)	176	5	20
H.J.C. de Wit	233	7	21
R.A.W. van Lier	192	7	25
2011	Beloning	Sociale lasten	Pensioenpremies
T.J.F. Buunen	263	5	29
H.J.C. de Wit	230	5	25
R.A.W. van Lier	190	7	20

De salarissen van de Raad van Bestuur zijn in 2012 aangepast op basis van de CAO Sanquin. De beloning van de Raad van Bestuur sluit aan bij de Beloningscode Bestuurders in de Zorg.

Daarnaast zijn in 2012 personeelslasten ten koste van de stichting gekomen met betrekking tot een gewezen lid van de Raad van Bestuur dat nog in dienst is van Sanquin:

2012	Beloning	Sociale lasten	Pensioenpremies
T.J.F. Buunen (vanaf 1-9-2012)	88	2	10

20. Beloning Raad van Toezicht

De betaling aan de Raad van Toezicht bedraagt € 27 (2011: € 30) en kan als volgt worden gespecificeerd:

	2012	2011
(x € 1.000,-)	€	€
B. Löwenberg	7	7
J.H. Schraven	16	16
M.J. van Rijn (tot 1-9-2012)	4	7
F.C. Breedveld*)	0	0
Mw. K. Bergstein (vanaf 1-9-2012 *)	0	0

*) Voor sommige leden van de Raad van Toezicht stort Sanquin de vergoeding direct naar een goed doel of de werkgever. In 2012 ging het hierbij om € 15.

21. Afschrijvingen op en overige waardeveranderingen van materiële vaste activa

	2012	2011
(x € 1.000,-)	€	€
Materiële vaste activa (paragraaf 5)	25.045	21.857
	25.045	21.857

In de afschrijvingskosten van 2012 is een bedrag van € 2,5 miljoen begrepen met betrekking tot een bijzondere waardevermindering van het stamcellaboratorium. Op basis van een negatieve aanpassing van de verwachte inkomsten uit contractresearch is de boekwaarde van het stamcellaboratorium in 2012 volledig afgeschreven.

22. Overige bedrijfskosten

	2012	2011
(x € 1.000,-)	€	€
Overige personeelskosten	10.165	20.611
Huisvestingskosten	17.758	16.678
Donorkosten	3.295	3.605
Transportkosten	4.136	3.869
Algemene kosten	68.352	67.125
	103.706	111.888

Algemene Kosten

	2012	2011
(x € 1.000,-)	€	€
Onderhoudskosten	10.691	8.364
Kosten publiciteit	4.753	4.596
Reis-, verblijf- en representatiekosten	3.463	3.756
Kantoorkosten	1.470	1.660
Communicatiekosten	3.572	3.623
Automatiseringskosten	14.881	19.574
Advies-/accountantskosten	5.423	6.281
Kosten externe dienstverlening	8.004	10.517
Verzekeringen en Belastingen	2.886	2.673
Overige kosten	13.209	6.081
	68.352	67.125

23. Accountantshonoraria

De volgende bedragen aan accountantshonorarium voor de dienstverlening door PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. zijn ten laste van het resultaat gebracht:

	2012	2011
(x € 1.000,-)	€	€
Controle van de jaarrekening	321	308
Andere controlewerkzaamheden	5	18
Fiscale Advisering	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
	326	326

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe onafhankelijke accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties).

24. Financiële baten en lasten

	2012	2011
(x € 1.000,-)	€	€
Opbrengst van materiële vaste activa	0	0
Opbrengst van financiële vaste activa	-1.035	0
Rentebaten	1.584	3.714
Rentelasten	-1.544	-3.302
	-995	412

25. Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De ten laste van het resultaat over 2012 gebrachte kosten van onderzoek en ontwikkeling bedragen € 29,7 miljoen (2011: € 27,0 miljoen).

26. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De Stichting Sanquin Bloedvoorziening heeft een non-profitdoelstelling. Ten aanzien van de marktconforme activiteiten van de Stichting zijn afspraken gemaakt met de fiscale autoriteiten over de vaststelling van het belastbare bedrag en de daarover verschuldigde vennootschapsbelasting.

Enkelvoudige jaarrekening 2012

Balans per 31 december 2012

(voor resultaatbestemming)

		31 december 2012		31 december 2011	
		Ref.	€	€	€
<i>(x € 1.000,-)</i>					
Activa					
Vaste activa					
Materiële vaste activa			147.058		128.912
Financiële vaste activa	28		19.777		18.846
			166.835		147.758
Vlottende activa					
Vorraden			103.094		89.390
Vorderingen	29		64.349		58.491
Liquide middelen	30		76.994		74.971
			244.437		222.852
			411.272		370.610

		31 december 2012		31 december 2011	
		Ref.	€	€	€
<i>(x € 1.000,-)</i>					
Passiva					
Eigen vermogen	31				
Stichtingskapitaal			1.957		1.957
Bestemmingsreserve	32		15.781		16.031
Overige reserves			265.182		244.846
Resultaat boekjaar			23.271		20.086
			306.191		282.920
Voorzieningen	33		11.953		13.408
Langlopende schulden	34		28.500		23.550
Kortlopende schulden	35		64.628		50.732
			411.272		370.610

Winst-en-verliesrekening over 2012

	2012		2011	
	€	€	€	€
(x € 1.000,-)				
Netto-omzet	331.416		327.700	
Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werk	29.599		1.853	
Overige bedrijfsopbrengsten	9.034		8.773	
Som der bedrijfsopbrengsten		370.049		338.326
Kosten van grond- en hulpstoffen	105.121		75.796	
Lonen en salarissen	112.224		106.794	
Sociale lasten incl. pensioen	22.631		20.880	
Afschrijvingen op materiële vaste activa	20.116		17.491	
Overige bedrijfskosten	86.484		97.678	
Som der bedrijfslasten		346.576		318.639
Bedrijfsresultaat		23.473		19.687
Opbrengst materiële vaste activa		0		0
Opbrengst financiële vaste activa		0		0
Rentebaten		1.567		3.692
Rentelasten		-1.270		-3.127
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen		23.770		20.252
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-130		-110
Resultaat deelnemingen		-369		-56
Resultaat na belastingen		23.271		20.086

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

27. Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde in overeenstemming met paragraaf 2.5 van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

28. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	Totaal
	(x € 1.000,-) €	€
Stand per 1 januari 2012	18.846	18.846
Investerings	1.300	1.300
Resultaat deelnemingen	-369	-369
Desinvesteringen	0	0
Stand per 31 december 2012	19.777	19.777

Lijst deelnemingen

De rechtstreeks door Stichting Sanquin Bloedvoorziening gehouden deelnemingen zijn:

Volledig geconsolideerd	Aandeel in geplaatst kapitaal in %
CAF-DCF cbva, Brussel	50,01
Sanquin Oy, Helsinki	100,00
Euroclone BV, Amsterdam	100,00

Niet geconsolideerd

De niet geconsolideerde deelnemingen kwalificeren als verbonden partijen waarop door de Stichting Sanquin Bloedvoorziening beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend.

De Stichting heeft zich niet garant gesteld voor de schulden van de geconsolideerde deelnemingen en heeft daar ook geen verplichting of voornemen toe.

Overige kapitaalbelangen die niet als deelneming kwalificeren	Aandeel in geplaatst kapitaal in %
Vitaleech BV, Rotterdam	11,00
Xenikos BV, Nijmegen	37,44

29. Vorderingen

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,=)	€	€
Debiteuren	54.015	46.771
Belastingen en premies sociale verzekeringen	4.869	3.252
Overige vorderingen en overlopende activa	5.465	8.468
	64.349	58.491

30. Liquide middelen

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,=)	€	€
Kas	69	40
Banktegoeden	15.002	14.288
Deposito's	61.923	60.643
	76.994	74.971

31. Eigen vermogen

	Stichtingskapitaal	Bestemmings-reserve	Algemene reserve	Onverdeelde winst	Totaal
(x € 1.000,=)	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2012	1.957	16.031	244.846	20.086	282.920
Mutaties					
Resultaat lopend boekjaar	0	0	0	23.271	23.271
Winstbestemming	0	-250	20.336	-20.086	0
Overige mutaties reserves	0	0	0	0	0
Stand per 31 december 2012	1.957	15.781	265.182	23.271	306.191

32. Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve betreft de Egalisatiereserve research. Deze reserve is oorspronkelijk gevormd uit de positieve exploitatiesaldo's van de voormalige research Stichting dr. Karl Landsteiner die bij de fusie is opgegaan in Sanquin. Met ingang van 2004 zijn hieraan toegevoegd de nog uit te geven kosten voor product- en procesontwikkeling voor kort houdbare bloedproducten. Voor deze uitgaven zijn al toezeggingen gedaan op interne projecten. Conform het besluit van de Raad van Bestuur aangaande de bestemming van het resultaat 2011 is per saldo € 0,2 miljoen onttrokken aan de Egalisatiereserve research.

33. Voorzieningen

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,=)	€	€
Personele voorzieningen	11.953	13.062
Overige voorzieningen	0	346
	11.953	13.408

De personele voorzieningen bestaan uit verplichtingen met betrekking tot bestaande afvloeiingsregelingen, reorganisatiekosten, gereserveerde en te compenseren pensioenpremies, jubileumuitkeringen en doorbetaling bij langdurige ziekte.

De overige voorzieningen zijn voornamelijk gevormd voor risico's ten aanzien van productaansprakelijkheid. De voorzieningen zijn grotendeels als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

34. Langlopende schulden

	Aflossingswaarde per 31-12-2012	Aflossingsverplichting 2013	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd
(x € 1.000,=)	€	€	€	€
Leningen	28.500	0	28.500	0
Schulden aan kredietinstellingen	0	0	0	0
	28.500	0	28.500	0

35. Kortlopende schulden

	31-12-2012	31-12-2011
(x € 1.000,=)	€	€
Salarissen en vakantiegeld	13.057	11.588
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	35.103	24.260
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.902	5.645
Pensioenpremies	1.375	1.334
Overige schulden en overlopende passiva	8.191	7.905
	64.628	50.732

36. Verbonden partijen

De transacties tussen de Stichting Sanquin Bloedvoorziening en de met haar verbonden partijen CAF-DCF, Sanquin Oy en Euroclone betreffen met name plasmafractionering die Sanquin en CAF-DCF voor elkaar uitvoeren. De prijzen die daarbij worden doorberekend zijn marktconform.

Amsterdam, 13 juni 2013

Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Raad van Bestuur

A. Van Os

Drs. H.J.C. de Wit

Prof. Dr. R.A.W. van Lier

Raad van Toezicht

Prof. Dr. F.C. Breedveld

Prof. Dr. B. Löwenberg

Mw. K. Bergstein

Overige gegevens

Voorstel resultaatbestemming

De Raad van Bestuur heeft besloten om het resultaat na belasting van € 23,3 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve.

In 2012 bedroeg het verschil tussen de middelen een opslag op de prijzen voor kort houdbare bloedproducten verkregen middelen voor product- en procesontwikkeling van € 10,7 miljoen en de daadwerkelijke researchuitgaven ten behoeve van product- en procesontwikkeling van € 12,8 miljoen per saldo € 2,1 miljoen. De Raad van Bestuur heeft besloten dit verschil tussen researchuitgaven en verkregen middelen van € 2,1 miljoen te onttrekken aan de bestemmingsreserve egalisatie research en toe te voegen aan de algemene reserve.

De Raad van Bestuur heeft besloten om in 2013 een nieuwe bestemmingsreserve Internationale samenwerking te vormen. Deze reserve zal worden gevormd middels een dotatie uit de algemene reserve van € 1,4 miljoen. Dit bedrag maakt deel uit van het resultaat 2012 en bestaat uit een ontvangen bijdrage voor een ontwikkelingsproject dat door efficiëntie in de uitvoering goedkoper is uitgevallen dan vooraf was verwacht. Door het vormen van een bestemmingsreserve voor deze ontvangen gelden wordt geborgd dat deze middelen beschikbaar blijven voor ontwikkelingsprojecten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Bestuur en Raad van Toezicht van Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslagop pagina 33 tot en met 67 opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Sanquin Bloedvoorziening te Amsterdamgecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2012 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2012 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De Raad van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de

jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Raad van Bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Sanquin Bloedvoorziening per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder een f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1

onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 13 juni 2013

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

J.L. Sebel RA

w

Colofon

Uitgave

Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Plesmanlaan 125

1066 CX Amsterdam

(020) 512 30 00

KvK Amsterdam 41217565

Amsterdam, juni 2013

Directeur Finance & Control

Drs. R. van den Braak RA

Vormgeving

Kicks Concept & Design, Voorschoten

Teksten

Sanquin Bloedvoorziening

Drukwerk

Spinhex & Industrie

De gegevens voor deze jaarrekening zijn met grote zorgvuldigheid verzameld. Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.